

सत्यमेव जयते

महाराष्ट्रातील जिल्ह्यांचे
आणि भारतातील राज्यांचे निवडक
निर्देशक २०१३-१४

Selected Indicators for Districts in
Maharashtra and States in India
2013-14

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई
Directorate of Economics & Statistics, Government of Maharashtra, Mumbai
[http:// mahades.maharashtra.gov.in](http://mahades.maharashtra.gov.in)

महाराष्ट्रातील जिल्ह्यांचे
आणि
भारतातील राज्यांचे
निवडक निर्देशक
सन २०१३-१४

**SELECTED INDICATORS
FOR
DISTRICTS IN MAHARASHTRA
AND
STATES IN INDIA
2013-14**

महाराष्ट्रातील जिल्हांचे व भारतातील राज्यांचे निवडक निर्देशक २०१३-१४

अनुक्रमणिका			
अ. क्र.	निर्देशक क्र.	संबंधित माहितीवर आधारित जिल्हावार निवडक निर्देशक	पृ.क्र.
१	३ ते २७	लोकसंख्येची ठळक वैशिष्ट्ये	२-५
२	२८ ते ३०	सर्वसाधारण पर्जन्यमान	५
३	३१ ते ३३	रुग्णालय, वैद्यकीय संस्थांतील खाटा व नोंदविलेल्या मृतांची संख्या	५
४	३४ ते ३८	शैक्षणिक संस्थांची संख्या, पटावरील विद्यार्थी व शिक्षकांची संख्या	६
६	३९	मुद्रणालयांची संख्या	७
७	४०	पुस्तके व प्रकाशनांची संख्या	७
८	४१ ते ५७	कसलेले निव्वळ क्षेत्र, एकापेक्षा अधिक वेळा पेरणी केलेले क्षेत्र, प्रमुख पिकांचे सरासरी उत्पादन	७-९
९	५८ ते ९३	वहित धारण जमिनीच्या आकार गटानुसार एकूण, अ.जा. व अ.ज. प्रवर्गातील धारकांची टक्केवारी व गटानुसार जमिनीचे क्षेत्र	९-१४
१०	९४ ते ९६	निव्वळ पेरणी क्षेत्र, सिंचनाखालील स्थूल व निव्वळ क्षेत्र	१५
११	९७	प्रत्यक्ष सिंचित क्षेत्राची निर्मित सिंचन क्षेत्राशी टक्केवारी	१५
१२	९८ ते १०१	पशुधना संबंधित आकडेवारी	१५ व १६
१३	१०२ व १०३	वन क्षेत्र व वनोत्पादन	१६
१४	१०४ ते १२१ व १३७	सहकारी संस्थां विषयक आकडेवारी	१७-१९, २१
१५	१२२ ते १२४	कारखान्यांची व कारखान्यातील कामगारांची संख्या	१९
१६	१२५	विद्युतीकरण झालेली शहरे व गावांची संख्या	१९
१४	१२६ व १२७	घरगुती, औद्योगिक कारणासाठी विजेचा दरडोई वापर	२०
१५	१२८	मोटर वाहनांची संख्या	२०
१६	१२९ व १३०	रस्त्यांची लांबी	२०
१७	१३१ व १३२	लोहमार्गाची लांबी	२०
१८	१३३ व १३४	टपाल व तार कार्यालय व टपाल पेट्यांची संख्या	२० व २१
१९	१३५	दूरध्वनीची संख्या	२१
२०	१३६	वाणिज्यिक बँकांची संख्या	२१
२१	१३८ व १३९	जिल्हा परिषदांचे उत्पन्न व खर्च	२१
२२	१४० व १४१	आस्थापना व रोजगारा संबंधित आकडेवारी	२१

अ. क्र.	निर्देशक क्र.	संबंधित माहितीवर आधारित राज्यनिहाय निवडक निर्देशक	पृ.क्र.
१	३ ते २०	लोकसंख्येची ठळक वैशिष्ट्ये	२४-२६
२	२१	प्राथमिक व माध्यमिक शाळांमधील विद्यार्थी संख्या	२६
३	२२	चालू किंमतीनुसार दरडोई उत्पन्न	२६
४	२३	निव्वळ पेरणी क्षेत्र	२६
६	२४ ते २८	प्रमुख पिकांचे सरासरी उत्पादन	२६
७	२९	दरडोई अन्नधान्य उत्पादन	२७
८	३०	पिकांखालील क्षेत्रामागे खतांचा वापर	२७
९	३१	स्थूल सिंचन क्षेत्राची पिकांखालील स्थूल क्षेत्राशी टक्केवारी	२७
१०	३२ ते ३५	वार्षिक उद्योग पाहणी निष्कर्ष	२७
११	३६ व ३७	विजेचा घरगुती, औद्योगिक कारणासाठी दरडोई वापर	२७
१२	३८ व ३९	मोटर वाहनांची संख्या व रस्त्यांची लांबी	२८
१३	४०	रास्तभाव व शिधावाटप दुकानांची संख्या	२८
१४	४१-४३	अनुसूचित वाणिज्यिक बँकां संबंधित आकडेवारी	२८

जिल्हावार निवडक निर्देशक
District wise Selected Indicators

जिल्हावार निवडक निर्देशक /

अनु- क्रमांक / Sr. No.	दर चौरस कि. मी. भौगोलिक क्षेत्रामागे लोकसंख्येची घनता/ Density of population per sq. km.of geographical area	स्त्री-पुरुष प्रमाण (प्रति हजार पुरुषांमागे स्त्रियांची संख्या)/ Sex Ratio (No. of females per thousand males)	बाल लिंग गुणोत्तर (०-६ वर्षे) Child Sex ratio in (०-6 Year)	नागरी लोकसंख्येचे एकूण लोकसंख्येशी शेकडा प्रमाण / Percentage of urban population to total population	अनुसूचित जातीच्या लोकसंख्येची एकूण लोकसंख्येशी टक्केवारी/ Percentage of Scheduled Castes population to total population	अनुसूचित जमातीच्या लोकसंख्येची एकूण लोकसंख्येशी टक्केवारी/ Percentage of Scheduled Tribes population to total population	लोकसंख्येचा दशावधिक वृद्धिदर (टक्के) / Decadal growth rate of population (Per cent)	
संदर्भ वर्ष	(२०११)	(२०११)	(२०११)	(२०११)	(२०११)	(२०११)	(२००१-२०११)	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	
1	मुंबई शहर	19,652	832	914	100.0	7.1	0.8	(-7.6
2	मुंबई उपनगर	20,980	860	913	100.0	6.2	1.1	8.3
3	ठाणे	1,157	886	924	77.0	6.6	13.9	36.0
4	रायगड	368	959	935	36.8	5.1	11.6	19.3
5	रत्नागिरी	197	1,122	936	16.3	4.1	1.3	(-4.8
6	सिंधुदुर्ग	163	1,036	922	12.6	6.5	0.8	(-2.2
	कोकण विभाग	931	894	921	78.0	6.3	7.0	14.9
7	नाशिक	393	934	890	42.5	9.1	25.6	22.3
8	धुळे	285	946	898	27.8	6.2	31.6	20.1
9	नंदुरवार	277	978	944	16.7	2.9	69.3	25.7
10	जळगाव	360	925	842	31.7	9.2	14.3	14.9
11	अहमदनगर	266	939	852	20.1	12.6	8.3	12.4
	नाशिक विभाग	323	938	876	30.7	9.1	23.3	18.1
12	पुणे	603	915	883	61.0	12.5	3.7	30.4
13	सातारा	287	988	895	19.0	10.8	1.0	6.9
14	सांगली	329	966	867	25.5	12.5	0.6	9.2
15	सोलापूर	290	938	883	32.4	15.0	1.8	12.2
16	कोल्हापूर	504	957	863	31.7	13.0	0.8	10.0
	पुणे विभाग	409	941	880	41.2	12.8	2.2	17.3
	उर्वरित महाराष्ट्र *	485	921	894	53.3	9.2	9.7	16.5
17	ओरंगाबाद	366	923	858	43.8	14.6	3.9	27.8
18	जालना	254	937	870	19.3	13.9	2.2	21.5
19	परभणी	295	947	884	31.0	13.5	2.2	20.2
20	हिंगोली	244	942	882	15.2	15.5	9.5	19.3
21	बीड	242	916	807	19.9	13.6	1.3	19.6
22	नांदेड	319	943	910	27.2	19.1	8.4	16.9
23	उस्मानाबाद	219	924	867	17.0	16.0	2.2	11.5
24	लातूर	343	928	889	25.5	19.6	2.3	18.0
	ओरंगाबाद विभाग	289	931	870	27.1	15.9	4.0	19.9
	मराठवाडा	289	931	870	27.1	15.9	4.0	19.9
25	बुलढाणा	268	934	855	21.2	18.2	4.8	15.8
26	अकोला	320	946	912	39.7	20.1	5.5	11.3
27	वाशिम	244	930	863	17.7	19.2	6.7	17.3
28	अमरावती	237	951	935	35.9	17.5	14.0	10.8
29	यवतमाळ	204	952	922	21.6	11.8	18.5	12.8
	अमरावती विभाग	245	944	900	27.7	16.9	10.9	13.2
30	वर्धा	206	946	919	32.5	14.5	11.5	5.2
31	नागपूर	470	951	931	68.3	18.6	9.4	14.4
32	भंडारा	294	982	950	19.5	16.7	7.4	5.6
33	गोंदिया	253	999	956	17.1	13.3	16.2	10.1
34	चंद्रपूर	193	961	953	35.2	15.8	17.7	6.4
35	गडचिरोली	74	982	961	11.0	11.3	38.7	10.6
	नागपूर विभाग	229	964	941	42.2	16.2	14.4	10.0
	विदर्भ	236	954	919	35.1	16.5	12.7	11.5
	महाराष्ट्र राज्य	365	929	894	45.2	11.8	9.4	16.0

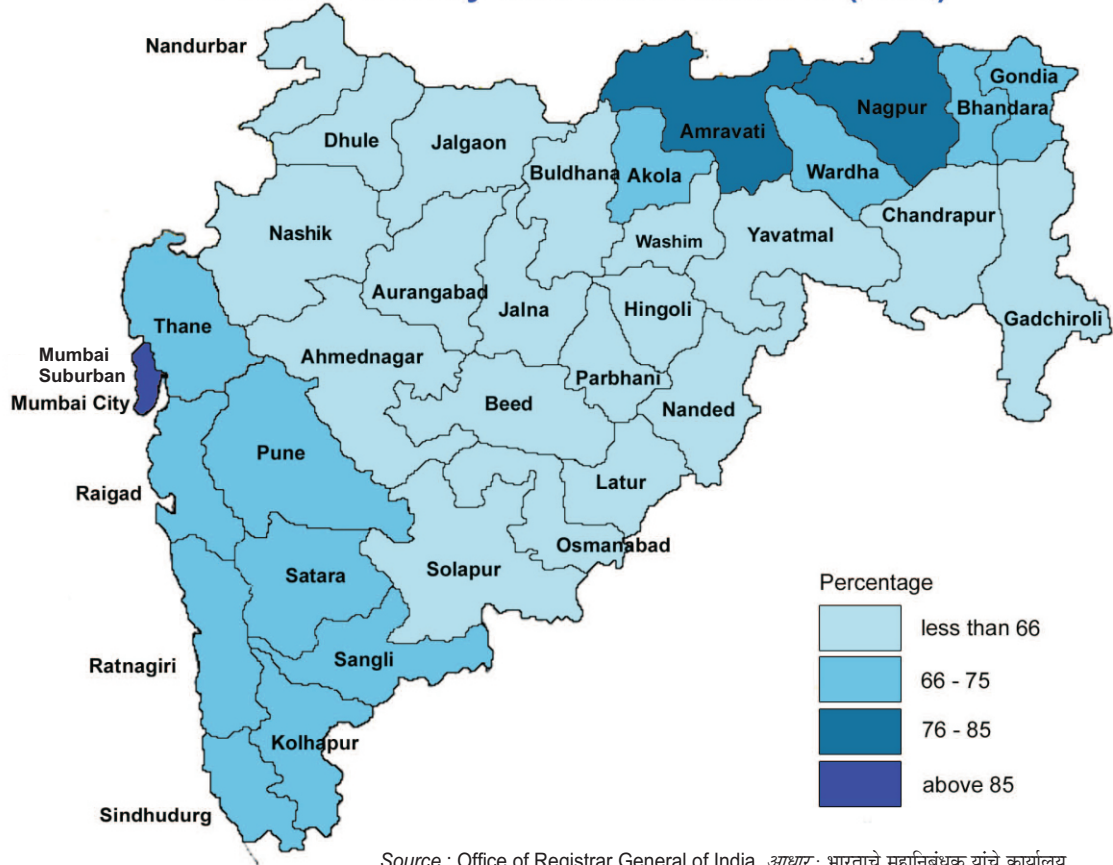
* मराठवाडा व विदर्भ वगळून

Districtwise selected indicators

गावाची सरासरी लोकसंख्या (दर गावामागे ग्रामीण लोकसंख्या) / Average village size (rural population per village)	तहसिलातील गावांची सरासरी संख्या / Average number of villages per tehsils	तहसिलातील सरासरी लोकसंख्या (हजारांत) / Average population per tahsils (Thousand)	मुख्यतः काम करणाऱ्यांची एकूण लोकसंख्येशी टक्केवारी / Percentage of main workers to total population	कृषि कामाव्यतिरिक्त इतर कामे करणाऱ्यांची एकूण काम करणाऱ्यांशी टक्केवारी / Percentage of workers other than agricultural workers to total workers	काम करणाऱ्या स्त्रियांचा कामातील सहभागाचा दर / Work Participation Rate for female workers	District
(२०११)	(२०११)	(२०११)	(२०११)	(२०११)	(२०११)	(२)
(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(2)
---	---	---	39.2	99.1	18.8	Mumbai City
---	---	---	37.6	99.0	18.3	Mumbai Suburban
1,494	114	737	35.5	82.9	21.7	Thane
895	124	176	32.6	62.9	24.7	Raigad
883	170	179	34.4	37.0	36.0	Ratnagiri
1,004	93	106	26.7	40.5	27.2	Sindhudurg
1,080	124	609	36.0	83.9	21.7	Konkan DIV.
1,829	128	407	41.3	38.6	34.5	Nashik
2,196	169	513	40.3	28.6	36.7	Dhule
1,476	155	275	40.3	18.0	42.8	Nandurbar
1,942	99	282	38.9	29.1	33.3	Jalgaon
2,296	113	325	44.9	28.7	41.1	Ahmednager
1,954	122	344	41.4	31.0	36.8	Nashik DIV.
1,986	132	674	39.8	67.9	27.5	Pune
1,416	156	273	39.4	34.8	34.2	Satara
2,900	73	282	38.1	36.5	29.9	Sangli
2,554	104	393	40.8	37.0	33.1	Solapur
2,214	100	323	38.9	45.6	30.5	Kolhapur
2,077	114	404	39.6	50.3	30.2	Pune DIV.
1,729	120	444	38.6	57.7	28.6	Rest Of Maha. *
1,584	146	411	39.1	39.6	31.5	Aurangabad
1,651	120	245	43.1	22.7	40.7	Jalna
1,526	92	204	41.2	25.5	36.0	Parbhani
1,479	135	235	43.7	17.8	41.7	Hingoli
1,526	123	235	44.7	22.0	42.7	Beed
1,588	96	210	39.2	27.7	34.9	Nanded
1,891	91	207	42.3	22.9	37.7	Osmanabad
1,971	93	245	39.3	28.5	31.9	Latur
1,639	110	246	41.1	27.3	36.3	Aurangabad DIV.
1,639	110	246	41.1	27.3	36.3	Marathwada
1,567	100	199	42.8	18.9	38.9	Buldhana
1,266	123	259	38.1	32.5	28.1	Akola
1,412	116	200	42.0	16.5	39.8	Washim
1,131	117	206	36.8	29.9	28.3	Amravati
1,173	116	173	43.1	20.9	40.0	Yavatmal
1,282	113	201	40.5	23.8	34.8	Amravati DIV.
902	122	163	40.7	31.7	34.1	Wardha
912	116	332	35.6	66.3	23.6	Nagpur
1,254	110	171	34.5	27.1	42.4	Bhandhara
1,242	110	165	32.8	29.7	42.7	Gondiya
977	98	147	36.5	34.3	37.9	Chandrapur
633	126	89	36.6	19.0	49.1	Gadchiroli
942	113	184	36.0	42.1	33.9	Nagpur DIV.
1,101	113	192	38.2	33.2	34.3	Vidarbha Region
1,503	115	317	38.9	47.3	31.1	Maharashtra

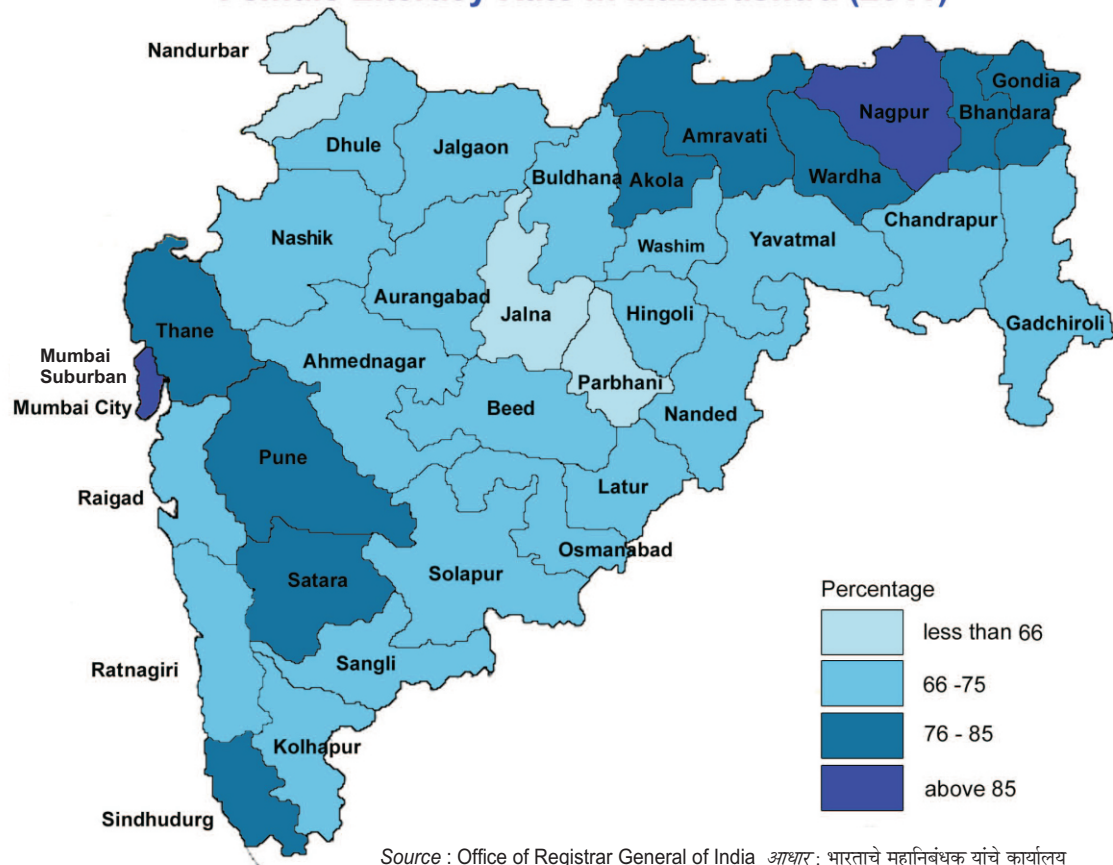
* Excluding Marathwada and Vidarbha Region

Female Literacy Rate in Maharashtra (2001)

Source : Office of Registrar General of India आधार : भारताचे महानिबंधक यांचे कार्यालय

Female Literacy Rate in Maharashtra (2011)

Source : Office of Registrar General of India आधार : भारताचे महानिबंधक यांचे कार्यालय

अनु- क्रमांक / Sr. No.	साक्षरतेची टक्केवारी / Percentage of Literacy @ \$									
	ग्रामीण / Rural			नागरी / Urban			एकूण/ Total			
जिल्हा	पुरुष/ Males	स्त्रिया/ Females	एकूण/ Total	पुरुष/ Males	स्त्रिया/ Females	एकूण/ Total	पुरुष/ Males	स्त्रिया/ Females	एकूण/ Total	
संदर्भ वर्ष	(२०११)	(२०११)	(२०११)	(२०११)	(२०११)	(२०११)	(२०११)	(२०११)	(२०११)	
(1)	(2)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)
1 मुंबई शहर	---	---	---	91.5	86.5	89.2	91.5	86.5	89.2	
2 मुंबई उपनगर	---	---	---	92.9	86.4	89.9	92.9	86.4	89.9	
3 ठाणे	79.3	61.5	70.6	91.3	85.3	88.6	88.7	79.8	84.5	
4 रायगड	86.4	71.2	78.8	93.6	87.2	90.6	89.1	76.9	83.1	
5 रत्नागिरी	90.0	71.7	80.1	95.4	90.2	92.7	90.9	74.5	82.2	
6 सिंधुदुर्ग	91.2	78.4	84.6	94.1	90.0	92.1	91.6	79.8	85.6	
कोकण विभाग	84.8	68.5	76.6	92.2	86.1	89.4	90.7	82.0	86.6	
7 नाशिक	84.7	69.3	77.2	92.7	85.2	89.1	88.2	76.1	82.3	
8 धुळे	75.2	59.1	67.3	90.3	82.9	86.7	79.5	65.8	72.8	
9 नंदुरवार	68.0	51.5	59.7	91.1	81.5	86.6	72.2	56.5	64.4	
10 जळगाव	83.3	65.6	74.8	89.7	81.0	85.5	85.4	70.6	78.2	
11 अहमदनगर	85.5	67.9	76.9	92.0	82.9	87.6	86.8	70.9	79.1	
नाशिक विभाग	81.8	65.0	73.6	91.6	83.4	87.6	84.9	70.7	78.0	
12 पुणे	88.3	73.3	81.0	92.5	86.1	89.4	90.8	81.1	86.2	
13 सातारा	88.7	74.2	81.4	92.5	85.4	89.0	89.4	76.3	82.9	
14 सांगली	87.4	72.1	79.8	90.6	81.8	86.2	88.2	74.6	81.5	
15 सोलापूर	82.8	64.6	74.1	89.7	76.4	83.1	85.0	68.5	77.0	
16 कोल्हापूर	86.8	69.7	78.4	92.4	83.9	88.3	88.6	74.2	81.5	
पुणे विभाग	86.8	70.8	78.9	91.9	84.0	88.1	88.9	76.2	82.7	
उर्वरित महाराष्ट्र *	84.5	68.1	76.4	92.0	85.1	88.8	88.6	77.1	83.1	
17 औरंगाबाद	83.9	61.1	72.9	91.8	81.5	86.8	87.4	70.1	79.0	
18 जालना	80.3	57.5	69.2	86.8	75.4	81.2	81.5	61.0	71.5	
19 परभणी	81.1	59.0	70.3	86.1	73.9	80.1	82.6	63.6	73.3	
20 हिंगोली	86.2	66.9	76.8	90.9	80.2	85.7	86.9	69.0	78.2	
21 बीड	84.1	64.7	74.7	91.5	80.3	86.0	85.6	67.8	77.0	
22 नांदेड	82.6	62.1	72.6	88.7	76.9	83.0	84.3	66.1	75.5	
23 उस्मानाबाद	84.7	68.4	76.9	91.5	80.7	86.3	85.8	70.5	78.4	
24 लातूर	83.0	66.7	75.1	88.6	78.2	83.6	84.4	69.6	77.3	
औरंगाबाद विभाग	83.1	63.1	73.4	89.8	78.7	84.4	84.9	67.4	76.4	
मराठवाडा	83.1	63.1	73.4	89.8	78.7	84.4	84.9	67.4	76.4	
25 बुलढाणा	89.7	73.5	81.9	93.5	84.4	89.1	90.5	75.8	83.4	
26 अकोला	91.3	80.3	85.9	94.0	88.4	91.2	92.3	83.5	88.0	
27 वाशिम	90.2	73.6	82.2	92.4	84.0	88.3	90.5	75.5	83.2	
28 अमरावती	90.1	79.8	85.1	93.9	89.0	91.5	91.5	83.1	87.4	
29 यवतमाळ	87.9	72.6	80.5	94.7	87.6	91.2	89.4	75.9	82.8	
अमरावती विभाग	89.6	75.6	82.8	93.9	87.5	90.7	90.8	79.0	85.0	
30 वर्धा	89.9	78.3	84.3	96.1	89.0	92.6	91.9	81.8	87.0	
31 नागपूर	87.6	75.9	81.9	94.2	88.4	91.4	92.1	84.5	88.4	
32 भंडारा	89.4	74.6	82.1	94.4	87.1	90.7	90.4	77.1	83.8	
33 गोंदिया	91.3	75.9	83.6	95.6	87.4	91.5	92.0	77.9	85.0	
34 चंद्रपूर	83.7	67.1	75.5	92.5	83.7	88.2	86.8	73.0	80.0	
35 गडचिरोली	80.9	64.0	72.5	93.7	84.2	89.0	82.3	66.3	74.4	
नागपूर विभाग	87.0	72.5	79.9	94.1	87.5	90.9	90.0	78.9	84.5	
विदर्भ	88.4	74.2	81.5	94.0	87.5	90.8	90.4	78.9	84.8	
महाराष्ट्र राज्य	85.1	68.5	77.0	92.1	84.9	88.7	88.4	75.9	82.3	

\$ आकडे संक्षिप्ततात दिल्याने बेरजा जुळतीलच असे नाही.

* मराठवाडा व विदर्भ वगळून

@ साक्षरतेची टक्केवारी सात वर्षे व त्यापेक्षा अधिक वयाच्या लोकसंख्येची आहे.

Districtwise selected indicators

साक्षरतेची टक्केवारी/ @ Percentage of Literacy \$		निःसमर्थ व्यक्तींची एकूण लोकसंख्येशी टक्केवारी / Percentage of disabled persons to total population	सर्वसाधारण पर्जन्यमान (मिलि- मीटरमध्ये)/ Normal Rainfall (in mm.)	प्रत्यक्ष पर्जन्यमान (मिलि- मीटरमध्ये)/ Actual Rainfall (in mm.)	पावसाचे दिवस/ Number of rainy days	दर लाख लोकसंख्येमागे रुग्णालयांची संख्या/ Number of hospitals per lakh of population	दर लाख लोकसंख्येमागे सार्वजनिक/शासन सहाय्यित वैद्यकीय संस्थांतील खाटांची संख्या/ Number of beds in public/ Govt. aided medical institutions per lakh population	दर लाख लोकसंख्येमागे लोकसंख्येमागे सर्व प्रकारच्या आजारामुळे नोंदणीकृत मृतांची संख्या / Number of registered deaths by all diseases per lakh population	District
(२०११)	(२०११)	(२०११)	(२०१३)	(२०१३)	(२०१३)	(२०१२-१३)	(२०१२-१३)	(२०१२-१३)	(२)
(25)	(26)	(27)	(28)	(29)	(30)	(31)	(32)	(33)	(2)
87.5	83.4	3.2	---	---	---	5	236	563	Mumbai City
85.3	82.0	2.6	---	---	---	---	---	---	Mumbai Suburban
84.7	58.9	2.3	2,559	3,063	116	11	128	500	Thane
86.3	57.6	2.3	3,201	3,274	116	9	156	550	Raigad
82.5	65.1	2.1	3,591	4,448	129	9	162	677	Ratnagiri
80.7	81.9	2.8	3,596	3,936	124	19	214	770	Sindhudurg
85.2	60.4	2.5	---	---	---	8	189	555	KONKAN DIV.
82.5	66.6	1.9	1,135	937	98	6	183	522	Nashik
75.4	50.9	2.8	612	789	66	9	205	503	Dhule
76.9	55.0	1.7	908	1,354	81	9	82	742	Nandurbar
73.7	58.9	3.3	756	964	75	11	172	572	Jalgaon
76.5	62.2	2.7	572	624	48	7	137	558	Ahmednager
77.8	59.7	2.5	---	---	---	8	163	559	NASHIK DIV.
81.6	73.1	2.4	915	1,076	90	6	177	564	Pune
79.5	73.0	3.2	1,033	1,035	83	16	244	646	Satara
78.0	76.2	3.3	624	529	58	8	164	715	Sangli
72.5	70.5	2.7	642	555	49	7	132	645	Solapur
77.8	80.0	2.8	2,057	1,354	95	15	212	627	Kolhapur
78.3	73.2	2.8	---	---	---	9	182	620	PUNE DIV.
80.1	61.0	2.6	---	---	---	8	180	577	REST OF MAHA.*
76.1	62.8	2.7	734	736	64	13	251	431	Aurangabad
66.2	64.8	3.4	750	844	65	24	361	364	Jalna
69.4	66.7	3.4	830	968	78	8	105	416	Parbhani
75.5	72.2	2.6	956	1,175	66	2	59	401	Hingoli
73.0	68.9	2.3	743	730	70	4	163	508	Beed
73.2	70.6	2.7	1,018	1,112	71	11	175	436	Nanded
73.5	68.2	3.0	807	726	64	3	81	457	Osmanabad
72.5	72.3	3.1	872	966	79	9	156	426	Latur
72.8	68.8	2.9	---	---	---	10	181	434	AURANGABAD DIV.
72.8	68.8	2.9	---	---	---	10	181	434	MARATHWADA
78.6	68.6	2.8	786	968	66	8	126	587	Buldhana
83.2	79.2	2.6	809	941	60	8	166	609	Akola
80.5	74.7	2.7	924	1,321	64	9	92	401	Washim
84.6	75.0	2.7	942	1,082	78	8	155	628	Amravati
82.8	76.1	2.4	1,052	1,210	68	8	102	534	Yavatmal
82.0	75.2	2.6	---	---	---	8	131	570	AMRAVATI DIV.
86.6	78.9	2.2	1,057	1,250	72	5	220	667	Wardha
88.5	82.2	2.4	1,139	1,433	77	14	146	723	Nagpur
85.6	79.2	3.7	1,440	1,691	80	8	128	713	Bhandhara
87.2	79.0	2.0	1,517	1,921	85	4	82	709	Gondiya
82.2	73.8	3.6	1,277	1,703	86	3	81	661	Chandrapur
78.8	68.0	2.2	1,502	2,031	98	3	122	586	Gadchiroli
86.1	76.0	2.7	---	---	---	8	131	691	NAGPUR DIV.
84.1	75.7	2.7	---	---	---	8	131	633	VIDARBHA REGION
79.7	65.7	2.6	---	---	---	9	170	566	MAHARASHTRA

* Excluding Marathwada and Vidarbha Region

\$ Figures may not add up to totals

@ The literacy rates relate to the population aged seven years and above

जिल्हावार निवडक निर्देशक /

अनु- क्रमांक / Sr. No.	दर लाख लोकसंख्येमागे शैक्षणिक संस्थांची संख्या/ Number of educational institutions per lakh population	दर हजार लोकसंख्येमागे पूर्व प्राथमिक ते उच्च माध्यमिक विद्यार्थ्यांची पटावरील संख्या / Number of pre- primary to higher secondary school students enrolment per thousand population \$	पूर्व प्राथमिक ते उच्च माध्यमिक शाळांतील प्रशिक्षित शिक्षकांची एकूण शिक्षकांशी टक्केवारी / Percentage of trained teachers to total teachers in pre-primary to higher secondary schools \$	प्राथमिक शाळांतील प्रति शिक्षक विद्यार्थी संख्या / Number of students per teacher in primary schools	माध्यमिक शाळांतील प्रति शिक्षक विद्यार्थी संख्या / Number of students per teacher in secondary schools
संदर्भ वर्ष	(२०१३-१४)	(२०१३-१४)	(२०१३-१४)	(२०१३-१४)	(२०१३-१४)
(1)	(2)	(34)	(35)	(36)	(37)
1 मुंबई शहर	31	166	100	43	21
2 मुंबई उपनगर					
3 ठाणे					
4 रावगड					
5 रत्नागिरी					
6 सिंधुदुर्ग					
कोकण विभाग	69	178	99	37	23
7 नाशिक	85	198	100	37	29
8 धुळे	92	203	99	36	18
9 नंदुरबार	120	197	98	31	22
10 जळगाव	74	199	100	37	24
11 अहमदनगर	112	200	99	31	25
नाशिक विभाग	93	199	99	35	25
12 पुणे	72	184	99	34	22
13 सातारा	125	176	100	26	17
14 सांगली	98	183	100	30	20
15 सोलापूर	104	196	100	31	20
16 कोल्हापूर	90	178	99	28	22
पुणे विभाग	91	184	99	31	21
उर्वरित महाराष्ट्र*	82	186	99	34	22
17 औरंगाबाद	102	223	98	34	22
18 जालना	108	203	99	34	24
19 परभणी	105	217	98	33	28
20 हिंगोली	100	202	99	31	28
21 बीड	126	218	99	30	21
22 नांदेड	102	196	100	32	21
23 उस्मानाबाद	102	183	100	29	20
24 लातूर	99	223	99	30	22
औरंगाबाद विभाग	106	210	99	32	22
मराठवाडा	106	210	99	32	22
25 बुलढाणा	89	201	99	31	32
26 अकोला	94	191	99	30	22
27 वाशिम	105	209	100	33	23
28 अमरावती	94	184	99	30	22
29 यवतमाळ	116	191	99	30	24
अमरावती विभाग	100	193	99	31	24
30 वर्धा	110	176	99	25	20
31 नागपूर	82	188	98	29	20
32 भंडारा	108	189	99	27	21
33 गोंदिया	122	197	97	26	22
34 चंद्रपूर	111	181	100	26	21
35 गडचिरोली	190	194	94	22	18
नागपूर विभाग	107	187	98	27	20
विदर्भ	103	190	98	29	22
महाराष्ट्र राज्य	91	190	99	32	22

* मराठवाडा व विदर्भ वगळून

\$ पूर्व प्राथमिक वगळून

Districtwise selected indicators

दर दशलक्ष लोकसंख्येमागे मुद्रणालयांची संख्या/ Number of printing presses per million population	दर दशलक्ष लोकसंख्येमागे नियतकालिकांची संख्या/ Number of periodicals per million population (P)	कसलेल्या निव्वळ क्षेत्राची एकूण भौगोलिक क्षेत्राशी टक्केवारी / Percentage of net area sown to total geographical area @	एकापेक्षा अधिक वेळा पेरणी केलेल्या क्षेत्राची निव्वळ पेरणी क्षेत्राशी टक्केवारी/ Percentage of area sown more than once to net sown area @	अन्नधान्य पिकांखालील एकूण क्षेत्राची एकूण पिकांखालील स्थूल क्षेत्राशी टक्केवारी / Percentage of total area under foodgrains to total gross cropped area @	District
(२०११-१२)	(२०१३-१४)	(२०१३-१४)	(२०१३-१४)	(२०१३-१४)	(2)
(39)	(40)	(41)	(42)	(43)	
19	67	---	---	---	Mumbai City
7	16	25.6	2.2	70.3	Mumbai Suburban
9	8	26.4	14.3	66.7	Thane
9	12	31.1	3.4	36.6	Raigad
18	30	26.9	13.3	50.1	Ratnagiri
13	38	27.0	7.2	55.8	Sindhudurg
9	48	56.1	12.9	59.2	KONKAN DIV.
9	70	59.9	25.1	66.6	Nashik
14	24	49.7	24.1	53.0	Dhule
18	52	72.2	37.1	31.4	Nandurbar
6	46	63.5	33.8	68.1	Jalgaon
11	49	61.4	27.6	55.3	Ahmednager
6	30	59.0	27.0	48.7	NASHIK DIV.
8	23	51.3	23.4	57.1	Pune
10	24	68.2	22.5	63.5	Satara
10	28	68.2	15.0	61.3	Sangli
10	27	56.2	46.5	31.7	Solapur
8	28	61.0	24.6	53.3	Kolhapur
11	37	54.0	24.1	54.5	PUNE DIV.
15	68	67.9	68.2	35.5	REST OF MAHA.*
23	39	73.6	39.0	41.1	Aurangabad
20	36	77.7	85.1	61.5	Jalna
10	23	68.6	74.1	53.2	Parbhani
20	45	70.6	37.6	59.5	Hingoli
23	33	67.3	33.9	39.3	Beed
14	28	62.3	102.1	60.0	Nanded
16	37	73.0	49.2	53.0	Osmanabad
18	42	69.8	57.6	50.0	Latur
18	42	69.8	57.6	50.0	AURANGABAD DIV.
13	27	69.3	41.7	35.4	MARATHWADA
16	52	76.3	56.4	41.1	Buldhana
17	52	77.2	41.3	44.8	Akola
27	64	61.5	31.0	33.3	Washim
15	26	62.9	16.6	25.4	Amravati
18	43	67.1	34.2	34.6	Yavatmal
41	63	57.5	29.3	29.8	AMRAVATI DIV.
24	53	55.7	17.3	47.9	Wardha
20	23	43.7	42.7	95.2	Nagpur
20	24	34.7	32.9	89.4	Bhandhara
27	34	39.9	16.7	55.7	Gondiya
13	20	12.0	24.4	84.7	Chandrapur
25	42	37.1	24.0	58.8	Gadchiroli
22	42	51.2	30.3	43.4	NAGPUR DIV.
14	39	56.4	34.6	50.0	VIDARBHA REGION
					MAHARASHTRA

* Excluding Marathwada and Vidarbha Region

@ कृषि आयुक्तालय, पुणे यांचेमार्फत प्राप्त अंतिम अंदाजावर आधारित /

\$ Excluding Pri-primary P अस्थायी /Provisional

Based on final estimates provided by commissionerate of Agri.,Pune

अनु- क्रमांक/ Sr. No.	प्रमुख पिकांचे दर हेक्टरी सरासरी उत्पादन (किलोग्रॅम) / Average yield per hectare of principal crops (Kg.) @													
जिल्हा	तांदूळ / Rice	गहू / Wheat	ज्वारी/ Jawar	बाजरी / Bajri	सर्व तृणधान्ये / All cereals	तूर/ Tur	हरभरा/ Gram	सर्व कडधान्ये / All Pulses	सर्व तृणधान्ये आणि कडधान्ये / All cereals and pulses	कापूस (रुई) / Cotton (Lint)	भुईमूग / Ground- nut	ऊस / Sugar- cane	तांबावू / Toba- cco	
संदर्भ वर्ष	(२०१३-१४)	(२०१३-१४)	(२०१३-१४)	(२०१३-१४)	(२०१३-१४)	(२०१३-१४)	(२०१३-१४)	(२०१३-१४)	(२०१३-१४)	(२०१३-१४)	(२०१३-१४)	(२०१३-१४)	(२०१३-१४)	(२०१३-१४)
(1)	(2)	(44)	(45)	(46)	(47)	(48)	(49)	(50)	(51)	(52)	(53)	(54)	(55)	(56)
1 मुंबई शहर	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
2 मुंबई उपनगर	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
3 ठाणे	2,393	---	---	---	---	536	1,182	680	2,032	---	---	---	---	---
4 रायगड	2,861	---	---	---	---	2,691	500	---	506	2,571	---	3,000	---	---
5 रत्नागिरी	2,957	---	---	---	---	2,625	1,000	---	714	2,500	---	---	---	---
6 सिंधुदुर्ग	3,104	---	---	---	---	3,041	---	---	667	2,981	---	1,854	87,909	---
कोकण विभाग	2,765	---	---	---	2,555	543	1,182	642	2,434	---	1,907	87,909	---	---
7 नाशिक	1,285	1,698	1,245	1,120	2,003	703	655	773	1,820	373	1,039	85,071	---	---
8 धुळे	1,260	1,642	1,589	1,330	1,970	833	1,260	936	1,746	425	1,191	82,600	---	---
9 नंदुरवार	902	2,130	1,352	1,200	1,472	392	856	561	1,174	249	977	77,093	---	---
10 जळगाव	---	2,561	2,116	1,175	2,592	1,109	1,157	865	1,962	458	1,161	75,487	---	---
11 अहमदनगर	2,405	1,940	704	1,035	1,228	836	773	736	1,151	361	984	87,036	---	---
नाशिक विभाग	1,285	1,892	1,014	1,135	1,707	808	892	784	1,515	416	1,080	85,092	---	---
12 पुणे	1,866	2,020	634	835	1,196	571	814	713	1,131	---	967	1,17,884	---	---
13 सातारा	1,500	1,840	984	517	1,248	500	798	638	1,147	425	1,648	1,00,589	---	---
14 सांगली	1,759	1,966	636	298	955	524	745	609	908	376	1,119	1,19,276	---	---
15 सोलापूर	250	1,003	538	349	674	489	556	534	662	238	1,180	1,17,884	---	---
16 कोल्हापूर	3,119	2,512	1,613	---	2,592	500	1,193	1,023	2,458	---	1,774	1,00,589	1,200	---
पुणे विभाग	2,320	1,818	658	603	1,116	508	767	652	1,060	359	1,393	1,19,276	1,200	---
उर्वरित महाराष्ट्र *	2,410	1,858	784	1,031	1,527	700	849	734	1,403	416	1,320	99,553	1,200	---
17 औरंगाबाद	---	1,531	801	1,226	2,839	937	760	833	2,464	417	1,178	80,178	---	---
18 जालना	---	1,398	803	1,204	1,517	1,075	877	877	1,315	388	700	72,022	---	---
19 परभणी	429	1,115	744	625	767	750	713	674	736	357	1,031	71,022	---	---
20 हिंगोली	---	961	1,012	---	988	853	1,061	892	935	341	1,000	71,736	---	---
21 बीड	600	988	689	1,067	841	668	746	696	809	274	909	55,811	---	---
22 नांदेड	500	1,126	789	---	872	644	913	714	782	191	1,233	83,664	---	---
23 उस्मानाबाद	489	1,543	872	678	922	1,146	870	928	924	332	934	46,084	---	---
24 लातूर	671	1,276	1,404	481	1,390	1,390	1,491	1,359	1,373	549	1,161	69,947	---	---
औरंगाबाद विभाग	551	1,167	840	1,053	1,268	986	970	895	1,126	330	1,045	62,031	---	---
मराठवाडा	551	1,167	840	1,053	1,268	986	970	895	1,126	330	1,045	62,031	---	---
25 बुलढाणा	---	1,253	845	657	1,377	701	799	664	990	477	1,577	81,000	---	---
26 अकोला	---	1,266	592	500	833	1,260	1,274	977	948	397	1,667	---	---	---
27 वाशिम	---	1,625	545	750	1,257	483	1,071	732	837	184	1,333	---	---	---
28 अमरावती	170	1,548	645	---	1,092	1,392	1,149	1,026	1,043	577	1,579	72,333	---	---
29 यवतमाळ	---	890	323	1,000	562	736	814	717	666	286	1,250	75,492	---	---
अमरावती विभाग	167	1,315	606	667	1,076	988	1,054	842	911	395	1,426	75,478	---	---
30 वर्धा	---	1,307	446	---	1,131	674	755	700	800	245	1,474	58,594	---	---
31 नागपूर	1,352	964	523	---	1,126	454	629	544	865	277	690	66,667	---	---
32 भंडारा	1,666	1,143	---	---	1,636	628	514	534	1,441	---	1,000	60,167	---	---
33 गोंदिया	1,614	647	---	---	1,607	633	492	462	1,477	---	---	71,667	---	---
34 चंद्रपूर	1,335	1,117	564	---	1,275	874	524	587	1,039	321	---	---	---	---
35 गडचिरोली	1,487	1,400	1,000	---	1,504	634	472	461	1,361	260	---	---	---	---
नागपूर विभाग	1,519	1,060	539	---	1,428	634	620	581	1,162	274	1,132	60,250	---	---
विदर्भ	1,511	1,201	600	667	1,320	864	930	762	1,036	362	1,354	69,549	---	---
महाराष्ट्र राज्य	1,937	1,439	795	1,035	1,421	906	922	805	1,230	361	1,284	89,589	1,200	---

* मराठवाडा व विदर्भ वगळून

@ कृषि आयुक्तालय, पुणे यांचेमार्फत प्राप्त अंतिम अंदाजावर आधारित / Based on final estimates provided by commissionerate of Agri.,Pune

Districtwise selected indicators

अन्नधान्याचे दरडोई उत्पादन (किलोग्रॅम) / Per capita foodgrains production (in kg.) (Estimated)	वहित धारण जमिनीचे सरासरी क्षेत्र (हेक्टरमध्ये)/ Average size of operational holdings (in hectares)	वहित धारण जमिनीच्या आकार गटानुसार (हेक्टर) वहित धारकांची टक्केवारी/ Percentage classification by size class (hectare) of operational holdings					एकूण वहिती धारण क्षेत्र (हेक्टर)/ Total operational holdings (hectares)	District
		अत्यल्प (१ हेक्टरपेक्षा कमी) / Marginal (Below 1 hectare)	अल्प (१ ते २ हेक्टर) / Small (1-2 hectare)	कनिष्ठ मध्यम (२ ते ४ हेक्टर)/ Semi medium (2-4 hectares)	मध्यम (४ ते १० हेक्टर)/ Medium (4-10 hectares)	मोठे (१० त्यापेक्षा अधिक हेक्टर)/ Large (above 10 hectares)		
(२०१३-१४)	(२०१०-११)	(२०१०-११)	(२०१०-११)	(२०१०-११)	(२०१०-११)	(२०१०-११)	(२०१०-११)	(2)
(57)	(58)	(59)	(60)	(61)	(62)	(63)	(64)	(2)
---	---	---	---	---	---	---	---	Mumbai City
								Mumbai Suburban
31	1.4	61.2	19.3	11.9	6.4	1.2	3,90,146	Thane
136	1.1	71.1	15.7	8.5	3.9	0.8	3,38,061	Raigad
146	1.2	68.3	14.8	10.2	5.6	1.1	5,61,647	Ratnagiri
276	1.0	76.6	11.0	7.2	4.1	1.1	2,79,080	Sindhudurg
40	1.2	69.2	15.1	9.5	5.1	1.0	15,68,934	KONKAN DIV.
169	1.5	44.9	31.7	17.3	5.6	0.5	9,82,890	Nashik
299	1.8	33.4	36.5	20.3	7.4	2.4	4,22,295	Dhule
135	2.0	24.5	40.9	25.3	8.8	0.6	2,95,205	Nandurbar
165	1.8	33.9	37.9	20.3	7.4	0.4	7,77,178	Jalgaon
244	1.3	52.1	29.6	14.4	3.7	0.3	12,58,343	Ahmednager
198	1.5	43.4	33.0	17.5	5.5	0.6	37,35,911	NASHIK DIV.
66	1.4	56.5	24.1	13.8	4.9	0.7	10,10,668	Pune
141	0.7	78.2	14.8	5.3	1.5	0.2	6,46,352	Satara
142	1.3	61.3	21.6	12.3	4.3	0.6	6,75,853	Sangli
106	1.9	35.5	31.9	23.5	8.2	0.9	12,60,459	Solapur
124	0.7	78.9	14.2	5.3	1.5	0.2	4,57,795	Kolhapur
102	1.2	62.7	21.1	11.7	4.0	0.5	40,51,127	PUNE DIV.
102	1.3	57.4	24.0	13.3	4.7	0.6	93,55,972	REST OF MAHA.*
265	1.3	49.9	33.2	13.5	3.2	0.3	6,91,786	Aurangabad
214	1.4	43.1	35.1	17.5	4.1	0.2	5,92,658	Jalna
214	1.6	37.4	36.5	20.0	5.8	0.3	5,68,267	Parbhani
238	1.7	36.8	35.7	20.7	6.4	0.4	3,58,910	Hingoli
189	1.3	51.4	30.1	14.4	3.9	0.2	8,66,225	Beed
84	1.4	42.8	36.3	17.2	3.5	0.2	8,26,967	Nanded
312	1.9	31.2	36.5	22.5	9.1	0.8	6,93,517	Osmanabad
225	1.6	37.9	36.6	18.9	6.3	0.4	6,40,681	Latur
209	1.5	42.9	34.5	17.4	4.9	0.3	52,39,011	AURANGABAD DIV.
209	1.5	42.9	34.5	17.4	4.9	0.3	52,39,011	MARATHWADA
125	1.6	37.4	37.3	19.5	5.5	0.3	6,97,337	Buldhana
141	1.7	34.9	39.2	19.3	6.1	0.5	4,18,793	Akola
164	1.9	29.6	40.0	21.3	8.4	0.7	3,74,669	Washim
115	1.7	33.8	41.3	18.1	6.2	0.6	7,17,590	Amravati
59	2.2	10.6	49.8	29.0	9.6	0.9	8,38,026	Yavatmal
113	1.8	29.1	41.7	21.5	7.0	0.6	30,46,415	AMRAVATI DIV.
84	2.2	17.7	42.9	27.4	11.1	0.9	4,38,569	Wardha
55	1.9	29.5	38.9	22.8	8.2	0.6	5,09,207	Nagpur
277	0.9	68.3	22.4	7.6	1.7	0.1	2,07,655	Bhandhara
226	0.9	70.8	21.1	6.6	1.4	0.1	2,06,585	Gondiya
135	1.8	37.2	32.1	22.2	8.1	0.5	5,40,915	Chandrapur
225	1.7	42.5	30.8	19.4	6.7	0.7	2,22,730	Gadchiroli
130	1.6	44.3	31.4	17.7	6.2	0.5	21,25,661	NAGPUR DIV.
122	1.7	35.9	37.1	19.8	6.7	0.5	51,72,076	VIDARBHA REGION
124	1.4	49.0	29.6	15.8	5.2	0.5	1,97,67,059	MAHARASHTRA

* Excluding Marathwada and Vidarbha Region

जिल्हावार निवडक निर्देशक /

अनु- क्रमांक / Sr. No.	जिल्हा	वहित धारकांच्या वहित धारण जमिनीच्या क्षेत्राची आकार गटानुसार (हेक्टर) टक्केवारी / Percentage classification of operated area of operational holdings by size class (hectare)				
		अत्यल्प (१ हेक्टर पेक्षा कमी) / Marginal (Below 1 hectare)	अल्प (१ ते २ हेक्टर)/ Small (1-2 hectare)	कनिष्ठ मध्यम (२ ते ४ हेक्टर)/ Semi medium (2-4 hectares)	मध्यम (४ ते १० हेक्टर) / Medium (4-10 hectares)	मोठे (१० हेक्टर व त्यापेक्षा अधिक) / Large (10 hectares and above)
संदर्भ वर्ष		(२०१०-११)	(२०१०-११)	(२०१०-११)	(२०१०-११)	(२०१०-११)
(1)	(2)	(65)	(66)	(67)	(68)	(69)
1	मुंबई शहर	---	---	---	---	---
2	मुंबई उपनगर	---	---	---	---	---
3	ठाणे	15.9	19.7	23.5	27.4	13.5
4	रायगड	24.1	20.2	21.4	21.4	12.9
5	रत्नागिरी	18.3	16.9	22.9	26.8	15.2
6	सिंधुदुर्ग	19.2	15.4	19.9	24.6	20.8
	कोकण विभाग	19.1	18.1	22.2	25.4	15.3
7	नाशिक	15.1	29.4	30.2	20.6	4.7
8	धुळे	11.7	28.9	30.1	22.7	6.5
9	नंदुरबार	8.2	28.9	33.5	24.4	4.9
10	जळगाव	11.7	30.3	30.9	23.7	3.4
11	अहमदनगर	19.9	31.8	29.0	15.6	3.8
	नाशिक विभाग	15.1	30.3	30.2	20.1	4.3
12	पुणे	18.4	25.2	27.6	20.5	8.4
13	सातारा	37.4	27.2	18.9	11.3	5.3
14	सांगली	20.6	24.3	26.5	19.7	8.8
15	सोलापूर	10.3	24.2	33.5	24.8	7.1
16	कोल्हापूर	36.2	27.4	19.6	11.7	5.1
	पुणे विभाग	21.3	25.3	27.0	19.3	7.2
	उर्वरित महाराष्ट्र *	18.4	26.1	27.5	20.6	7.4
17	औरंगाबाद	20.6	35.7	27.0	13.5	3.1
18	जालना	16.5	34.4	31.7	15.3	2.1
19	परभणी	13.3	31.6	32.8	19.5	2.9
20	हिंगोली	12.5	30.1	32.9	20.8	3.6
21	बीड	19.8	32.1	29.0	16.0	3.1
22	नांदेड	17.3	36.0	31.2	13.5	2.0
23	उस्मानाबाद	9.6	26.9	31.1	26.6	5.9
24	लातूर	14.0	31.4	30.8	20.9	2.9
	औरंगाबाद विभाग	15.9	32.5	30.6	17.9	3.2
	मराठवाडा	15.9	32.5	30.6	17.9	3.2
25	बुलढाणा	13.9	32.4	32.0	18.4	3.3
26	अकोला	13.6	32.4	29.5	19.8	4.7
27	वाशिम	10.1	29.9	29.9	24.9	5.3
28	अमरावती	13.4	33.8	27.9	20.4	4.5
29	यवतमाळ	3.1	32.6	34.1	24.1	6.1
	अमरावती विभाग	10.3	32.5	31.0	21.4	4.8
30	वर्धा	5.8	27.4	33.2	28.0	5.6
31	नागपूर	9.8	29.3	32.4	23.9	4.6
32	भंडारा	35.2	32.2	20.9	9.6	2.0
33	गोंदिया	36.1	33.2	20.1	8.9	1.8
34	चंद्रपूर	11.6	25.7	33.5	25.3	3.9
35	गडचिरोली	13.7	26.4	31.0	22.7	6.2
	नागपूर विभाग	14.9	28.3	30.4	22.1	4.3
	विदर्भ	12.2	30.8	30.8	21.7	4.6
	महाराष्ट्र राज्य	16.1	29.0	29.1	20.2	5.5

* मराठवाडा व विदर्भ वगळून

Districtwise selected indicators

अ.जा.च्या वहित धारकांचे सरासरी वहित धारण क्षेत्र (हेक्टर) / Average size of operational holdings of S.C. holders (hectares)	वहित धारण जमिनीच्या आकार गटानुसार (हेक्टर) अनुसूचित जातीच्या वहित धारकांचो टक्केवारी / Percentage classification of Scheduled Castes holders by size class (hectare) of operational holdings					एकूण वहित धारण क्षेत्र (हेक्टर) / Total operational holding area of (S.C.) holders (hectare)	District
	अत्यल्प (१ हेक्टरपेक्षा कमी) / Marginal (Below 1 hectare)	अल्प (१ ते २ हेक्टर) / Small (1-2 hectare)	कनिष्ठ मध्यम (२ ते ४ हेक्टर) / Semi medium (2-4 hectares)	मध्यम (४ ते १० हेक्टर) / Medium (4-10 hectares)	मोठे (१० हेक्टर व त्यापेक्षा अधिक) / Large (10 hectares and above)		
(२०१०-११)	(२०१०-११)	(२०१०-११)	(२०१०-११)	(२०१०-११)	(२०१०-११)	(२०१०-११)	(2)
(70)	(71)	(72)	(73)	(74)	(75)	(76)	
---	---	---	---	---	---	---	Mumbai City
							Mumbai Suburban
1.1	66.0	19.6	9.7	4.2	0.5	7,990	Thane
0.9	72.9	15.8	7.9	3.1	0.4	10,425	Raigad
1.2	69.5	15.1	9.5	4.9	0.9	36,660	Ratnagiri
0.8	81.7	9.2	5.8	2.6	0.7	11,219	Sindhudurg
1.0	72.5	14.4	8.4	4.0	0.7	66,293	KONKAN DIV.
1.3	52.6	28.4	14.5	4.2	0.3	54,065	Nashik
1.9	31.0	36.6	22.6	9.0	0.8	23,334	Dhule
1.6	35.2	41.5	18.1	5.1	0.2	3,360	Nandurbar
1.5	43.9	35.0	16.1	4.8	0.2	33,611	Jalgaon
1.1	58.8	26.5	11.8	2.8	0.2	83,191	Ahmednager
1.3	52.3	29.3	14.1	4.0	0.3	1,97,561	NASHIK DIV.
1.1	64.0	20.8	11.1	3.6	0.4	35,577	Pune
0.7	80.0	13.4	5.1	1.3	0.2	42,914	Satara
0.8	76.6	15.9	6.0	1.4	0.2	27,373	Sangli
1.7	38.1	33.8	21.2	6.1	0.8	88,107	Solapur
0.5	87.0	8.9	3.1	0.9	0.1	25,383	Kolhapur
0.9	69.6	18.3	9.2	2.6	0.3	2,19,354	PUNE DIV.
1.1	64.2	21.4	10.7	3.3	0.4	4,83,208	REST OF MAHA. *
1.2	52.5	34.4	11.1	1.9	0.1	27,882	Aurangabad
1.3	46.3	37.2	14.1	2.3	0.1	39,398	Jalna
1.4	41.1	38.8	16.6	3.4	0.1	17,728	Parbhani
1.6	39.3	36.0	19.3	5.2	0.2	28,963	Hingoli
1.3	51.8	30.8	14.1	3.1	0.2	37,076	Beed
1.2	50.5	34.5	13.2	1.8	0.1	67,580	Nanded
1.5	36.6	41.3	17.3	4.5	0.3	30,014	Osmanabad
1.4	43.7	36.6	15.6	4.0	0.2	35,378	Latur
1.3	46.7	35.6	14.6	3.0	0.1	2,84,019	AURANGABAD DIV.
1.3	46.7	35.6	14.6	3.0	0.1	2,84,019	MARATHWADA
1.4	41.2	39.5	16.0	3.2	0.1	78,285	Buldhana
1.4	41.4	39.7	15.3	3.4	0.2	52,663	Akola
1.6	33.3	44.0	17.6	4.9	0.3	37,963	Washim
1.5	39.3	42.4	14.3	3.9	0.2	79,192	Amravati
2.0	12.9	53.2	26.5	7.0	0.4	64,642	Yavatmal
1.5	35.2	43.0	17.3	4.2	0.2	3,12,745	AMRAVATI DIV.
2.0	18.7	46.4	25.6	8.8	0.5	52,487	Wardha
1.8	28.2	42.9	21.8	6.7	0.4	49,006	Nagpur
0.8	73.2	21.1	4.9	0.8	0.0	26,169	Bhandhara
0.7	76.8	18.8	3.8	0.5	0.0	18,383	Gondiya
1.6	42.8	31.4	19.3	6.1	0.3	58,377	Chandrapur
1.3	51.6	30.8	14.2	3.2	0.3	19,079	Gadchiroli
1.4	48.7	31.6	15.0	4.4	0.3	2,23,500	NAGPUR DIV.
1.5	41.2	37.9	16.3	4.3	0.2	5,36,245	VIDARBHA REGION
1.3	52.4	30.3	13.5	3.6	0.3	13,03,473	MAHARASHTRA

* Excluding Marathwada and Vidarbha Region

अ.जा. - अनुसूचित जाती S.C. - Scheduled Castes

अनु- क्रमांक / Sr. No.		अनुसूचित जातींच्या वहित धारकांच्या वहित धारण जमिनीच्या क्षेत्राची आकार गटानुसार (हेक्टर) टक्केवारी/ Percentage classification of operated area of Scheduled Castes operational holdings by size class (hectare)				
जिल्हा		अत्यल्प (१ हेक्टरपेक्षा कमी) / Marginal (Below 1 hectare)	अल्प (१ ते २ हेक्टर)/ Small (1-2 hectare)	कनिष्ठ मध्यम (२ ते ४ हेक्टर)/ Semi medium (2-4 hectares)	मध्यम (४ ते १० हेक्टर)/ Medium (4-10 hectares)	मोठे (१० हेक्टर व त्यापेक्षा अधिक)/ Large (10 hectares and above)
संदर्भ वर्ष		(२०१०-११)	(२०१०-११)	(२०१०-११)	(२०१०-११)	(२०१०-११)
(1)	(2)	(77)	(78)	(79)	(80)	(81)
1	मुंबई शहर	---	---	---	---	---
2	मुंबई उपनगर }					
3	ठाणे	24.0	24.8	23.5	21.5	6.3
4	रायगड	28.0	23.9	23.2	19.0	5.9
5	रत्नागिरी	20.0	18.7	22.8	25.2	13.3
6	सिंधुदुर्ग	24.3	17.2	21.3	20.4	16.9
	कोकण विभाग	22.5	20.0	22.7	23.0	11.9
7	नाशिक	19.5	30.5	29.1	17.9	3.1
8	धुळे	10.2	26.8	30.6	26.8	5.6
9	नंदुरबार	14.5	36.5	29.3	18.1	1.6
10	जळगाव	16.8	33.6	29.6	17.9	2.0
11	अहमदनगर	24.8	32.4	27.2	13.3	2.2
	नाशिक विभाग	20.1	31.5	28.6	17.0	2.8
12	पुणे	23.4	25.9	26.5	18.4	5.9
13	सातारा	38.9	26.7	19.7	11.1	3.6
14	सांगली	36.2	28.5	20.9	10.2	4.2
15	सोलापूर	12.5	27.9	32.8	20.2	6.6
16	कोल्हापूर	46.1	24.7	16.7	10.3	2.2
	पुणे विभाग	26.3	27.0	25.9	15.7	5.1
	उर्वरित महाराष्ट्र *	23.2	27.9	26.5	17.3	5.1
17	औरंगाबाद	24.7	40.8	23.9	8.9	1.8
18	जालना	20.9	40.5	28.0	9.7	0.9
19	परभणी	17.2	38.2	30.6	13.1	0.9
20	हिंगोली	14.5	32.6	32.7	18.2	1.9
21	बीड	21.2	34.0	29.3	13.3	2.2
22	नांदेड	24.1	40.0	27.5	7.9	0.6
23	उस्मानाबाद	14.4	37.8	29.1	16.2	2.4
24	लातूर	18.7	35.7	28.8	15.4	1.4
	औरंगाबाद विभाग	20.2	37.7	28.5	12.1	1.4
	मराठवाडा	20.2	37.7	28.5	12.1	1.4
25	बुलढाणा	18.3	39.0	29.6	12.1	1.0
26	अकोला	19.5	38.6	27.6	12.8	1.5
27	वाशिम	14.2	38.5	28.8	16.5	2.1
28	अमरावती	18.4	39.8	25.3	14.6	1.9
29	यवतमाळ	4.3	38.9	34.6	19.4	2.9
	अमरावती विभाग	15.1	39.1	29.1	14.9	1.8
30	वर्धा	6.9	32.1	33.7	24.0	3.3
31	नागपूर	10.3	33.8	32.4	20.2	3.3
32	भंडारा	43.7	34.4	15.7	5.3	0.9
33	गोंदिया	47.3	34.8	13.7	3.5	0.7
34	चंद्रपूर	15.0	28.3	32.6	21.2	2.8
35	गडचिरोली	21.4	33.1	28.9	13.0	3.6
	नागपूर विभाग	18.6	32.1	29.0	17.6	2.7
	विदर्भ	16.6	36.1	29.0	16.0	2.2
	महाराष्ट्र राज्य	19.8	33.4	28.0	15.6	3.1

* मराठवाडा व विदर्भ वगळून

Districtwise selected indicators

अ.ज.च्या वहित धारकांचे सरासरी वहित धारण क्षेत्र (हेक्टर) / Average size of operational holdings of S.T. holders (hectare)	वहित धारण जमिनींच्या आकार गटानुसार (हेक्टर) अनुसूचित जमातींच्या वहित धारकांची टक्केवारी / Percentage classification of Scheduled Tribes holders by size class (hectare) of operational holdings					एकूण वहित धारण क्षेत्र (अ.ज.) (हेक्टर) / Total operational holding area of (S.T.) holders (hectare)	District
	कनिष्ठ (१ हेक्टरपेक्षा कमी) / Marginal (Below 1 hectare)	मध्यम (१ ते २ हेक्टर) / Small (1-2 hectare)	कनिष्ठ मध्यम (२ ते ४ हेक्टर) / Semi medium (2-4 hectares)	मध्यम (४ ते १० हेक्टर) / Medium (4-10 hectares)	मोठे (१० हेक्टर व त्यापेक्षा अधिक) / Large (10 hectares and above)		
(२०१०-११)	(२०१०-११)	(२०१०-११)	(२०१०-११)	(२०१०-११)	(२०१०-११)	(२०१०-११)	(2)
(82)	(83)	(84)	(85)	(86)	(87)	(88)	
---	---	---	---	---	---	---	Mumbai City
							Mumbai Suburban
1.9	46.8	24.9	16.4	10.1	1.9	1,67,612	Thane
1.3	62.7	19.7	11.2	5.4	0.9	16,759	Raigad
1.3	65.4	16.8	11.1	5.8	1.0	3,597	Ratnagiri
0.9	78.1	10.5	7.2	3.6	0.6	1,789	Sindhudurg
1.8	49.8	23.7	15.4	9.3	1.8	1,89,757	KONKAN DIV.
1.8	40.7	30.0	20.3	8.2	0.8	2,32,354	Nashik
1.8	28.7	35.1	21.9	8.0	6.3	1,02,201	Dhule
NA	24.1	42.1	25.2	8.0	0.5	1,66,425	Nandurbar
1.8	30.5	40.4	21.1	7.6	0.4	26,732	Jalgaon
1.6	48.2	27.4	17.3	6.4	0.7	82,625	Ahmednager
1.8	35.3	33.9	21.4	7.8	1.6	6,10,336	NASHIK DIV.
1.8	47.6	23.9	17.9	9.2	1.5	70,833	Pune
0.8	79.0	12.7	6.1	1.7	0.5	2,065	Satara
1.2	60.3	22.3	12.9	4.1	0.4	2,564	Sangli
1.9	31.1	35.2	25.2	7.7	0.8	21,123	Solapur
0.6	83.1	12.7	3.4	0.8	0.1	2,319	Kolhapur
1.7	48.6	24.7	17.6	7.9	1.2	98,905	PUNE DIV.
1.8	39.9	30.7	19.7	8.1	1.6	8,98,998	REST OF MAHA. *
1.3	49.6	34.6	12.9	2.7	0.2	10,452	Aurangabad
1.3	46.3	36.4	15.2	1.9	0.2	3,926	Jalna
1.5	37.2	39.6	19.5	3.7	0.1	4,901	Parbhani
NA	32.5	39.0	21.5	6.7	0.3	20,087	Hingoli
1.4	47.7	30.3	17.3	4.4	0.3	6,105	Beed
1.5	34.1	41.4	20.7	3.7	0.1	64,201	Nanded
1.8	34.5	37.5	20.4	7.1	0.6	12,089	Osmanabad
1.6	39.4	36.7	17.3	6.4	0.3	8,223	Latur
1.5	37.0	39.0	19.4	4.4	0.2	1,29,984	AURANGABAD DIV.
1.5	37.0	39.0	19.4	4.4	0.2	1,29,984	MARATHWADA
1.7	33.2	41.7	19.8	5.0	0.4	17,602	Buldhana
1.6	34.4	42.1	18.3	4.9	0.3	19,765	Akola
NA	24.4	44.0	23.2	7.8	0.6	18,801	Washim
2.1	25.9	37.8	24.8	10.7	0.8	70,362	Amravati
2.3	8.1	49.7	29.6	11.4	1.2	1,11,308	Yavatmal
2.1	19.9	44.1	25.5	9.6	0.8	2,37,838	AMRAVATI DIV.
2.1	19.9	44.0	25.7	9.8	0.6	31,481	Wardha
2.1	23.2	38.2	27.1	10.9	0.7	34,493	Nagpur
1.0	63.9	26.0	8.1	1.9	0.1	9,112	Bhandhara
NA	57.9	27.6	11.2	3.2	0.2	36,713	Gondiya
1.9	35.0	30.6	24.3	9.6	0.6	82,998	Chandrapur
2.1	33.0	30.0	24.6	11.1	1.3	96,379	Gadchiroli
1.8	37.9	31.6	21.3	8.5	0.7	2,91,175	NAGPUR DIV.
1.9	30.5	36.8	23.0	8.9	0.7	5,29,013	VIDARBHA REGION
1.8	36.6	33.5	20.7	8.0	1.2	15,57,996	MAHARASHTRA

* Excluding Marathwada and Vidarbha Region

अ.ज. - अनुसूचित जमाती S.T. - Scheduled Tribes

N.A. उपलब्ध नाही / Not available

जिल्हावार निवडक निर्देशक /

अनु- क्रमांक / Sr. No.	जिल्हा	अत्यल्प (१ हेक्टरपेक्षा कमी) / Marginal (Below 1 hectare)	अल्प (१ ते २ हेक्टर) / Small (1-2 hectare)	कनिष्ठ मध्यम (२ ते ४ हेक्टर / Semi medium (2-4 hectare)	मध्यम (४ ते १० हेक्टर) / Medium (4-10 hectare)	मोठे (१० हेक्टर व त्यापेक्षा अधिक) / Large (10 hectare and above)
संदर्भ वर्ष		(२०१०-११)	(२०१०-११)	(२०१०-११)	(२०१०-११)	(२०१०-११)
(1)	(2)	(89)	(90)	(91)	(92)	(93)
1	मुंबई शहर	---	---	---	---	---
2	मुंबई उपनगर	---	---	---	---	---
3	ठाणे	11.1	18.4	23.3	31.3	15.9
4	रायगड	19.2	20.8	23.0	23.7	13.3
5	रत्नागिरी	17.9	18.7	24.4	26.0	12.9
6	सिंधुदुर्ग	20.8	16.1	21.6	23.8	17.6
	कोकण विभाग	12.0	18.6	23.2	30.5	15.6
7	नाशिक	11.7	24.3	31.0	26.4	6.5
8	धुळे	9.9	27.1	31.3	23.4	8.3
9	नंदुरवार	8.5	30.5	33.8	22.9	4.3
10	जळगाव	10.6	31.9	30.9	23.8	2.7
11	अहमदनगर	15.1	25.0	30.4	23.7	5.8
	नाशिक विभाग	10.9	26.9	31.8	24.5	6.0
12	पुणे	12.1	18.9	27.4	29.7	11.9
13	सातारा	35.2	21.6	20.0	11.8	11.4
14	सांगली	22.2	26.1	28.9	18.5	4.3
15	सोलापूर	9.6	26.6	35.2	23.2	5.3
16	कोल्हापूर	45.5	28.4	14.6	6.3	5.2
	पुणे विभाग	13.1	21.0	28.7	27.1	10.2
	उर्वरित महाराष्ट्र *	11.4	24.5	29.6	26.0	8.5
17	औरंगाबाद	21.6	38.2	25.7	12.0	2.5
18	जालना	20.4	39.7	30.4	7.4	2.2
19	परभणी	15.3	36.8	34.0	13.2	0.7
20	हिंगोली	11.0	32.3	33.1	21.1	2.4
21	बीड	17.3	30.1	32.5	17.4	2.8
22	नांदेड	13.8	38.6	34.1	12.9	0.7
23	उस्मानाबाद	12.1	30.1	30.8	23.0	4.0
24	लातूर	14.9	32.3	29.0	21.8	2.0
	औरंगाबाद विभाग	14.3	36.0	32.4	15.7	1.6
	मराठवाडा	14.3	36.0	32.4	15.7	1.6
25	बुलडाणा	13.1	34.5	30.7	16.0	5.6
26	अकोला	14.9	36.9	29.5	16.7	2.0
27	वाशिम	8.8	32.4	32.2	22.6	4.0
28	अमरावती	8.5	25.6	31.8	29.1	5.0
29	यवतमाळ	2.4	30.8	32.6	27.3	7.0
	अमरावती विभाग	6.5	30.2	31.9	25.7	5.7
30	वर्धा	7.5	30.1	33.3	25.9	3.3
31	नागपूर	6.4	26.2	34.7	28.5	4.2
32	भंडारा	31.2	35.3	21.3	9.9	2.2
33	गोंदिया	24.0	32.9	25.5	15.2	2.4
34	चंद्रपूर	10.2	23.2	34.4	28.0	4.2
35	गडचिरोली	8.6	20.5	31.9	30.2	8.7
	नागपूर विभाग	11.3	25.0	32.0	26.4	5.3
	विदर्भ	9.2	27.3	31.9	26.1	5.5
	महाराष्ट्र राज्य	10.9	26.4	30.6	25.2	6.9

* मराठवाडा व विदर्भ वगळून

Districtwise selected indicators

दर शेतकऱ्यांमार्गे निव्वळ पेरणी क्षेत्र (हेक्टर/ Net area sown per cultivator (hectare)	सिचनाखालील निव्वळ क्षेत्राची पिकांखालील स्थूल क्षेत्राची टक्केवारी/ Percentage of net area irrigated to net area sown	सिचनाखालील स्थूल क्षेत्राची पिकांखालील स्थूल क्षेत्राची टक्केवारी / Percentage of gross irrigated area to gross cropped area	प्रत्यक्ष सिंचित क्षेत्राची निर्मित सिंचन क्षमतेशी टक्केवारी / Percentage of actual irrigated area to irrigation potential created	प्रति १००० हेक्टर निव्वळ पेरणी क्षेत्रामार्गे कामासाठी वापरलेल्या गाई-बैलांची व म्हशी-रेड्यांची संख्या/ Number of cattle- buffaloes used for work per 1,000 hectares of net area sown	District
(२०१३-१४)	(२००२-०३)	(२००२-०३)	(२०१२-१३)	(२०१२)	(२)
(94)	(95)	(96)	(97)	(98)	(2)
---	---	---	---	---	Mumbai City
					Mumbai Suburban
0.9	8.1	8.4	13.2	210	Thane
1.1	9.2	9.1	11.4	127	Raigad
1.1	4.2	4.5	1.9	524	Ratnagiri
1.7	13.1	13.4	4.9	561	Sindhudurg
1.1	8.0	8.3	9.5	347	KONKAN DIV.
1.0	23.6	25.6	55.3	441	Nashik
2.0	11.5	12.1	39.5	402	Dhule
1.5	13.0	12.7	32.8	507	Nandurbar
2.4	15.9	11.5	39.4	309	Jalgaon
1.1	29.7	25.0	66.9	232	Ahmednager
1.3	21.3	18.9	52.1	346	NASHIK DIV.
1.1	30.4	29.7	92.1	161	Pune
1.0	29.9	31.9	89.6	153	Satara
1.4	27.2	25.7	53.7	105	Sangli
1.7	21.7	23.1	75.0	118	Solapur
0.7	34.0	20.4	65.3	187	Kolhapur
1.2	27.8	26.2	75.6	141	PUNE DIV.
1.2	22.8	21.2	64.4	255	REST OF MAHA. *
1.3	15.6	12.8	10.8	362	Aurangabad
1.4	11.8	13.9	5.9	374	Jalna
1.7	13.4	10.3	14.3	344	Parbhani
1.5	17.1	14.8	39.7	385	Hingoli
1.3	23.9	23.8	4.9	344	Beed
1.7	10.5	11.8	28.2	337	Nanded
1.7	20.3	16.5	2.0	257	Osmanabad
1.7	12.1	9.5	16.2	280	Latur
1.5	15.7	14.3	14.3	336	AURANGABAD DIV.
1.5	15.7	14.3	14.3	336	MARATHWADA
1.8	6.6	6.1	4.9	319	Buldhana
3.6	4.9	5.2	40.2	225	Akola
2.4	5.2	3.9	35.9	261	Washim
4.1	9.6	8.2	43.5	236	Amravati
2.7	5.8	5.8	37.6	324	Yavatmal
2.7	6.7	6.1	32.6	280	AMRAVATI DIV.
2.9	7.8	9.9	38.6	292	Wardha
2.9	19.2	21.7	75.3	291	Nagpur
1.8	24.5	26.8	55.4	487	Bhandhara
1.3	---	---	70.2	877	Gondiya
2.4	21.2	20.1	61.2	526	Chandrapur
1.0	32.7	33.1	63.4	1401	Gadchiroli
2.1	24.4	25.9	61.8	523	NAGPUR DIV.
2.4	13.4	13.0	49.1	373	VIDARBHA REGION
1.5	18.3	17.0	49.7	310	MAHARASHTRA

* Excluding Marathwada and Vidarbha Region

जिल्हावार निवडक निर्देशक /

अनु- क्रमांक / Sr. No.	प्रति १००० व्यक्तिमागे दुधत्या गाई- म्हर्शांची संख्या / Number of cows and buffaloes in milk per 1,000 persons	प्रति १०० व्यक्तिमागे पशुधनाची संख्या / Number of livestock per 100 persons	प्रति चौरस किलो मीटर भौगोलिक क्षेत्रामागे पशुधनाची (गो-वंशीय) संख्या / Livestock (bovine) per sq.km. of total geographical area	वनक्षेत्राची एकूण भौगोलिक क्षेत्राशी टक्केवारी / Percentage of forest area to total geographical area	प्रति हेक्टर वनक्षेत्रामागे वनोत्पादनाचे मूल्य (₹) / Value of forest produce per hectare of forest area (₹)	
संदर्भ वर्ष	(२०१२)	(२०१२)	(२०१२)	(२०१३-१४)	(२०१३-१४)	
(1)	(2)	(99)	(100)	(101)	(102)	(103)
1	मुंबई शहर	2	---	59	6.6	---
2	मुंबई उपनगर					
3	ठाणे	16	8	63	41.1	36
4	रायगड	25	15	41	24.7	3
5	रत्नागिरी	30	21	44	0.9	25
6	सिंधुदुर्ग	37	25	41	10.7	14
	कोकण विभाग	11	6	49	20.7	25
7	नाशिक	48	38	81	22.2	10
8	धुळे	45	49	63	29.0	---
9	नंदुरवार	45	48	69	40.1	6
10	जळगाव	45	29	69	17.0	27
11	अहमदनगर	121	61	97	11.2	---
	नाशिक विभाग	65	44	80	20.6	9
12	पुणे	44	20	68	13.8	2
13	सातारा	83	41	70	15.2	3
14	सांगली	106	45	97	6.4	---
15	सोलापूर	89	47	79	2.2	---
16	कोल्हापूर	101	28	116	22.7	16
	पुणे विभाग	76	33	82	11.1	6
	उर्वरित महाराष्ट्र *	45	24	74	16.9	12
17	औरंगाबाद	41	32	67	9.2	13
18	जालना	45	39	64	1.3	---
19	परभणी	50	35	73	1.6	---
20	हिंगोली	60	42	71	6.0	7
21	बीड	73	50	77	2.4	---
22	नांदेड	59	36	82	12.3	53
23	उस्मानाबाद	87	44	70	1.0	1
24	लातूर	61	32	83	0.6	---
	औरंगाबाद विभाग	58	38	74	4.8	27
	मराठवाडा	58	38	74	4.8	27
25	बुलढाणा	46	38	62	12.1	5
26	अकोला	33	24	56	8.8	288
27	वाशिम	56	40	62	6.8	---
28	अमरावती	45	34	54	28.6	677
29	यवतमाळ	48	41	60	22.1	457
	अमरावती विभाग	45	36	59	18.4	457
30	वर्धा	44	34	56	17.3	611
31	नागपूर	22	17	56	25.8	169
32	भंडारा	45	38	80	33.1	255
33	गोंदिया	45	43	81	52.0	52
34	चंद्रपूर	34	35	52	42.9	476
35	गडचिरोली	64	77	41	89.0	1,271
	नागपूर विभाग	35	32	55	49.6	794
	विदर्भ	40	34	57	60.3	710
	महाराष्ट्र राज्य	46	28	69	20.0	398

* मराठवाडा व विदर्भ वगळून

Districtwise selected indicators

शिखर व मध्यवर्ती-कृषि व विगर-कृषि पतसंस्था / Agricultural and Non-agricultural credit Societies Apex and central institutions				कृषि पत व बहुउद्देशीय संस्था / Agricultural credit and multipurpose societies				District
प्रति संस्था सभासद संख्या / Number of members per institution (00)	प्रति संस्था मालकीचे भांडवल (₹ कोटी) / Owned capital per institution (₹ Crore)	प्रति संस्था ठेवी (₹ कोटी)/ Deposits per institution (₹ Crore)	प्रति संस्था पतपुरवठा (₹ कोटी) / Credit per institution (₹Crore)	प्रति संस्था सभासद संख्या/ Number of members per institution (00)	प्रति संस्था मालकीचे भांडवल (₹'०००) / Owned capital per institution (₹ '000)	प्रति संस्था ठेवी (₹'०००)/ Deposits per institution (₹ '000)	प्रति संस्था पतपुरवठा (₹'०००) / Credit per institution (₹ '000)	
(२००९-१०)	(२००९-१०)	(२००९-१०)	(२००९-१०)	(२००९-१०)	(२००९-१०)	(२००९-१०)	(२००९-१०)	(२)
(104)	(105)	(106)	(107)	(108)	(109)	(110)	(111)	
77	1,089	5,892	8	---	---	---	---	Mumbai City
51	341	1,931	---	373	564	264	1,258	Mumbai Suburban
20	112	1,028	---	696	167	7	362	Thane
19	69	593	---	813	849	108	907	Raigad
9	62	589	---	739	864	47	1,980	Ratnagiri
51	617	3,464	4	629	654	136	1,155	Sindhudurg
91	3	24	---	608	2,976	76	13,148	KONKAN DIV.
38	220	900	---	502	800	8	678	Nashik
71	602	1,809	1	659	536	1	1,807	Dhule
67	346	2,906	2	531	1,316	48	5,176	Nandurbar
67	293	1,410	1	602	1,985	38	6,752	Jalgaon
116	561	4,286	43	478	1,941	40	9,715	Ahmednager
27	225	2,088	1	611	1,447	13	4,934	NASHIK DIV.
42	279	1,460	2	710	2,187	57	5,424	Pune
43	300	1,169	2	465	2,986	34	5,186	Satara
105	309	2,073	1	461	649	194	1,013	Sangli
63	329	2,041	8	520	1,706	84	4,892	Solapur
58	449	2,533	5	561	1,694	73	3,916	Kolhapur
16	292	941	---	265	448	0	7,513	PUNE DIV.
14	108	356	---	549	287	13	2,036	REST OF MAHA. *
26	250	608	---	485	725	8	1,494	Aurangabad
29	243	940	1	437	592	51	2,303	Jalna
24	383	580	2	531	198	18	1,914	Parbhani
23	366	532	2	403	295	0	536	Hingoli
17	201	691	1	633	795	30	9,398	Beed
21	263	664	1	483	435	13	3,346	Nanded
21	263	664	1	483	435	13	3,346	Osmanabad
27	217	730	---	616	645	50	5,323	Latur
25	175	973	1	508	474	24	2,522	AURANGABAD DIV.
31	209	552	---	6,417	917	17	11,963	MARATHWADA
18	224	875	9	671	840	76	8,130	Buldhana
25	206	782	2	1,515	675	48	5,979	Akola
8	157	403	1	433	655	5	3,444	Washim
28	349	974	10	385	417	59	2,767	Amravati
13	82	409	---	436	498	24	3,103	Yavatmal
8	69	328	---	690	433	76	3,682	AMRAVATI DIV.
19	121	912	9	399	343	20	1,155	Wardha
6	59	351	---	432	192	12	1,203	Nagpur
14	139	563	3	448	430	34	2,526	Bhandhara
18	166	651	3	998	556	41	4,304	Gondiya
39	331	1,621	4	649	1,125	51	4,528	Chandrapur
								Gadchiroli
								NAGPUR DIV.
								VIDARBHA REGION
								MAHARASHTRA

* Excluding Marathwada and Vidarbha Region

अनु- क्रमांक / Sr. No.		विगर-कृषि पतसंस्था / Non-agricultural credit societies				सहकारी पणन संस्था / Co-operative marketing societies		
जिल्हा		प्रति संस्था सभासद संख्या / Number of members per institution	प्रति संस्था मालकीचे भांडवल (₹'०००)/ Owned capital per institution (₹'000)	प्रति संस्था ठेवी (₹'०००) / Deposits per institution (₹'000)	प्रति संस्था पतपुरवठा (₹'०००) / Credit per institution (₹'000)	प्रति संस्था सभासद संख्या / Number of members per institution	प्रति संस्था मालकीचे भांडवल (₹'०००)/ Owned capital per institution (₹'000)	प्रति संस्था पतपुरवठा (₹'०००) / Credit per institution (₹'000)
संदर्भ वर्ष	(२००९-१०)	(२००९-१०)	(२००९-१०)	(२००९-१०)	(२००९-१०)	(२००९-१०)	(२००९-१०)	
(1)	(2)	(112)	(113)	(114)	(115)	(116)	(117)	(118)
1	मुंबई शहर	1,837	7,625	10,517	2,583	4,500	4,26,200	2,59,56,750
2	मुंबई उपनगर							
3	ठाणे							
4	रायगड							
5	रत्नागिरी							
6	सिंधुदुर्ग							
	कोकण विभाग	1,392	9,956	30,845	3,197	1,302	8,952	4,13,103
7	नाशिक	995	9,806	35,729	238	540	873	468
8	धुळे	545	3,781	20,852	311	390	200	421
9	नंदुरवार	749	4,159	17,719	909	714	731	103
10	जळगाव	935	5,636	29,387	726	769	1,297	368
11	अहमदनगर	901	6,711	37,557	781	593	1,290	714
	नाशिक विभाग	884	6,773	31,720	568	607	929	431
12	पुणे	451	4,217	14,631	777	427	958	2,195
13	सातारा	697	4,585	28,633	1,627	692	1,597	569
14	सांगली	1,845	4,752	21,431	200	600	1,093	1,173
15	सोलापूर	688	6,798	36,102	2,337	512	1,188	128
16	कोल्हापूर	1,751	2,962	13,508	152	131	865	625
	पुणे विभाग	1,056	4,443	20,574	883	259	953	853
	उर्वरित महाराष्ट्र *	1,112	6,583	26,168	1,476	477	1,716	40,452
17	औरंगाबाद	542	3,195	14,856	3,131	11,909	1,941	1,859
18	जालना	871	4,261	8,077	1,925	1,308	631	1,185
19	परभणी	394	11	59	70	579	305	2,121
20	हिंगोली	776	4,513	41,462	1,434	1,200	600	13,740
21	बीड	422	5,905	25,646	14,155	43	19	40
22	नांदेड	392	4,770	8,216	9,811	97	424	606
23	उस्मानाबाद	593	4,082	17,460	1,607	179	154	482
24	लातूर	409	1,615	7,684	914	462	546	1,546
	औरंगाबाद विभाग	511	3,605	14,803	4,893	1,107	351	853
	मराठवाडा	511	3,605	14,803	4,893	1,107	351	853
25	बुलढाणा	1,629	5,733	8,300	460	1,640	1,328	368
26	अकोला	826	10,969	1,07,615	1,051	750	3,705	130
27	वाशिम	667	4,642	27,383	2,606	33,750	2,775	275
28	अमरावती	571	4,388	14,530	365	810	1,914	367
29	यवतमाळ	616	5,076	42,671	752	2,765	2,929	871
	अमरावती विभाग	945	6,052	34,489	759	4,286	2,412	401
30	वर्धा	598	6,986	18,915	965	667	1,944	406
31	नागपूर	972	7,181	27,178	2,531	1,529	1,441	1,418
32	भंडारा	649	2,496	14,704	333	1,000	1,700	400
33	गोंदिया	381	1,723	4,620	217	1,667	950	2,250
34	चंद्रपूर	420	3,659	5,087	67	1,077	600	1,177
35	गडचिरोली	287	1,382	2,806	128	667	500	300
	नागपूर विभाग	718	5,295	18,095	1,377	1,090	1,312	967
	विदर्भ	810	5,600	24,713	1,128	2,930	1,946	641
	महाराष्ट्र राज्य	995	6,081	24,605	1,825	802	1,512	30,341

* मराठवाडा व विदर्भ वगळून

Districtwise selected indicators

सहकारी उत्पादक संस्था / Co-operative productive enterprises			प्रति चालू कारखान्यामागे कामगारांची संख्या / Number of factory workers per working factory	प्रति लाख लोकसंख्येमागे कारखान्यांतील कामगारांची संख्या / Number of factory workers per lakh population	जिल्ह्यातील कारखान्यांतील कामगारांची राज्यातील एकूण कारखान्यांतील कामगारांशी टक्केवारी / Percentage of factory workers in district to factory workers in the State	विद्युतीकरण झालेल्या नगरे व गावांची एकूण नगरे व गावांशी टक्केवारी / Percentage of towns & villages electrified to total number of towns & villages	District			
प्रति संस्था सभासद संख्या / Number of members per institution	प्रति संस्था मालकीचे भांडवल (₹'०००) / Owned capital per institution (₹'000)	प्रति संस्था पतपुरवठा (₹'०००) / Credit per institution (₹'000)	(२०१०-११)	(२०१०-११)	(२०१०-११)	(२०१२)	(२०१२)	(२०१२)	(२०१३-१४)	(२)
(119)	(120)	(121)	(122)	(123)	(124)	(125)	(126)	(127)	(128)	(129)
25	285	707	56	1,998	15.3	100.0				Mumbai City
										Mumbai Suburban
104	487	749	51	3,947	19.6	99.8				Thane
161	1,156	1,296	77	3,911	4.8	99.7				Raigad
157	284	527	62	1,086	1.0	100.0				Ratnagiri
185	425	634	25	343	0.2	99.7				Sindhudurg
105	495	778	55	2,680	40.8	99.8				KONKAN DIV.
87	163	372	53	1,744	5.0	100.0				Nashik
103	2,697	8,338	36	613	0.6	100.0				Dhule
70	360	1,869	39	231	0.2	94.4				Nandurbar
130	415	1,028	31	607	1.3	100.0				Jalgaon
62	229	619	49	996	2.2	100.0				Ahmednager
85	524	1,560	46	1,043	9.2	99.2				NASHIK DIV.
64	158	585	98	5,743	24.7	100.0				Pune
70	959	1,279	89	1,434	2.2	100.0				Satara
478	2,356	2,939	41	1,164	1.7	100.0				Sangli
114	824	1,367	11	866	1.9	100.0				Solapur
124	4,111	4,768	48	2,135	4.2	100.0				Kolhapur
143	2,070	2,617	60	3,030	34.7	100.0				PUNE DIV.
121	1,435	2,097	56	2,385	84.7	99.7				REST OF MAHA.*
71	25	74	79	2,468	4.1	100.0				Aurangabad
76	483	670	47	683	0.6	100.0				Jalna
52	84	9	34	215	0.2	100.0				Parbhani
76	1,343	109	30	199	0.1	100.0				Hingoli
71	367	622	63	404	0.5	100.0				Beed
107	201	133	25	184	0.3	100.0				Nanded
112	171	89	89	493	0.4	100.0				Osmanabad
62	339	247	47	411	0.5	100.0				Latur
80	259	282	62	762	6.7	100.0				AURANGABAD DIV.
80	259	282	62	762	6.7	100.0				MARATHWADA
160	1,315	1,922	27	357	0.4	100.0				Buldhana
114	1,049	862	21	471	0.4	100.0				Akola
92	691	646	18	157	0.1	100.0				Washim
118	651	904	16	191	0.3	99.6				Amravati
92	324	529	35	395	0.5	100.0				Yavatmal
113	712	926	24	321	1.8	99.9				AMRAVATI DIV.
115	1,929	2,791	116	1,182	0.8	95.0				Wardha
85	596	863	54	1,775	4.3	100.0				Nagpur
98	57	280	46	442	0.3	100.0				Bhandhara
103	54	389	23	164	0.1	99.8				Gondiya
184	86	725	117	1,016	1.2	99.8				Chandrapur
130	175	629	37	160	0.1	98.8				Gadchiroli
108	559	976	61	1,115	6.8	99.0				NAGPUR DIV.
111	638	950	46	736	8.6	99.4				VIDARBHA REGION
111	1,058	1,528	55	1,787	100.0	99.7				MAHARASHTRA

* Excluding Marathwada and Vidarbha Region

अनु- क्रमांक / Sr. No.	घरगुती विजेचा दरडोई वापर (किलोवॅट तास)/ Per capita domestic consumption of electricity (kwh)	औद्योगिक कारणासाठी विजेचा दरडोई वापर (किलोवॅट तास)/ Per capita industrial consumption of electricity (kwh)	प्रति लाख लोकसंख्येमागे मोटर वाहनांची संख्या / No. of motor vehicles per lakh population	प्रति लाख लोकसंख्येमागे रस्त्यांची लांबी (कि.मी.) / Road length per lakh population (km) †	प्रति १०० चौरस किलोमीटर भौगोलिक क्षेत्रामागे रस्त्यांची लांबी (कि.मी.)/ Road length per 100 sq.km.of geographical area (km) †	प्रति १०० चौरस किलोमीटर भौगोलिक क्षेत्रामागे लोहमार्गाची लांबी (कि.मी.)/ Railway route length per 100 sq.km. of geographical area (km)	प्रति लाख लोकसंख्येमागे लोहमार्गाची लांबी (कि.मी.)/ Railway route length per lakh population (km)	प्रति लाख लोकसंख्येमागे टपाल कार्यालयांची संख्या / Number of posts offices per lakh population	
संदर्भ वर्ष	(२०१२-१३)	(२०१२-१३)	(२०१३-१४)	(२०१३-१४)	(२०१३-१४)	(२०१२-१३)	(२०१२-१३)	(२०१३-१४)	
(1)	(2)	(126)	(127)	(128)	(129)	(130)	(131)	(132)	(133)
1 मुंबई शहर	}	442.0	166.3	17,898	0.38	8	16.8	0.6	2
2 मुंबई उपनगर									
3 ठाणे		421.7	948.0	23,273	66	79	3.2	3.0	4
4 रायगड		149.9	766.9	18,129	200	76	4.8	13.5	16
5 रत्नागिरी		137.4	167.4	14,980	506	102	2.4	10.4	40
6 सिंधुदुर्ग		140.1	29.7	16,079	646	108	2.1	11.1	42
कोकण विभाग		383.9	465.1	19,782	91	88	3.4	3.4	7
7 नाशिक		120.4	431.8	22,877	262	106	1.8	4.5	11
8 धुळे		101.5	163.1	14,999	520	152	0.7	2.5	2
9 नंदुरबार		50.6	49.6	6,985	608	172	1.6	6.6	26
10 जळगाव		98.1	151.8	14,914	179	66	3.5	10.9	12
11 अहमदनगर		73.5	133.0	22,592	297	81	1.3	4.6	14
नाशिक विभाग		95.6	230.6	18,721	311	103	1.8	6.0	12
12 पुणे		298.8	731.1	41,814	154	96	2.5	4.5	8
13 सातारा		100.3	154.6	21,833	454	133	1.1	3.6	22
14 सांगली		103.4	178.0	21,735	214	72	1.7	4.8	14
15 सोलापूर		89.7	133.5	17,520	131	39	2.6	8.6	12
16 कोल्हापूर		115.5	560.0	24,547	283	147	0.6	1.2	14
पुणे विभाग		175.8	440.3	29,558	216	91	1.9	4.6	12
उर्वरित महाराष्ट्र *		245.0	398.7	22,739	190	95	2.2	4.4	10
17 औरंगाबाद		132.2	407.2	23,867	226	85	1.1	3.1	9
18 जालना		68.1	657.9	11,579	337	87	1.1	4.8	9
19 परभणी		74.8	39.3	11,273	261	79	4.2	14.7	10
20 हिंगोली		57.2	25.3	8,802	285	71	0.0	0.0	9
21 बीड		71.7	44.6	10,433	400	99	0.4	1.9	12
22 नांदेड		87.2	37.6	10,992	344	113	2.1	6.8	14
23 उस्मानाबाद		68.7	30.6	9,619	385	86	0.7	3.2	17
24 लातूर		87.6	47.4	12,008	265	93	1.9	5.8	11
औरंगाबाद विभाग		86.9	172.1	13,435	309	92	1.4	5.1	11
मराठवाडा		86.9	172.1	13,435	309	92	1.4	5.1	11
25 बुलढाणा		98.6	65.3	10,718	202	55	0.9	3.3	13
26 अकोला		124.3	72.6	16,151	178	59	5.5	16.3	12
27 वाशिम		82.8	28.0	12,118	247	62	0.6	2.5	14
28 अमरावती		126.1	49.5	16,867	276	67	1.6	10.4	15
29 यवतमाळ		96.7	69.4	10,799	302	63	1.2	5.9	13
अमरावती विभाग		108.2	59.6	13,346	246	62	1.7	7.9	14
30 वर्धा		158.8	371.0	14,566	313	66	2.2	9.6	14
31 नागपूर		232.6	362.9	34,754	185	90	4.0	8.2	7
32 भंडारा		112.2	168.8	13,306	430	129	1.8	5.8	11
33 गोंदिया		93.9	47.0	13,167	409	106	3.9	15.3	12
34 चंद्रपूर		134.4	333.3	16,524	343	68	3.0	14.0	14
35 गडचिरोली		120.4	84.2	7,626	527	40	0.1	1.7	17
नागपूर विभाग		168.6	280.6	22,074	309	73	2.3	9.4	11
विदर्भ		139.8	175.1	17,814	279	117	2.0	8.7	12
महाराष्ट्र राज्य		198.3	316.6	20,191	228	86	2.0	5.4	11

† सार्वजनिक बांधकाम विभाग व जिल्हा परिषदांच्या देखभालीखालील रस्त्यांचा समावेश आहे./

This includes roads maintained by Public Work Department & Zilla Parishad.

* मराठवाडा व विदर्भ वगळून

Districtwise selected indicators

प्रति लाख लोकसंख्येमागे टपाल पेट्यांची संख्या / Number of letter boxes per lakh population	प्रति लाख लोकसंख्येमागे दूरध्वनींची संख्या / Number of telephones per lakh population	प्रति लाख लोकसंख्येमागे वाणिज्यिक बँकांची संख्या / Number of commercial banks per lakh population	प्रति लाख लोकसंख्येमागे सहकारी बँकांची संख्या / Number of Co-operative banks per lakh population	बिगर-नगरपालिका क्षेत्रातील प्रति लाख लोकसंख्येमागे जिल्हा परिषदांचा खर्च (₹ लाख) / Expenditure of Zilla Parishads per lakh non-municipal population (₹ lakh)	बिगर-नगरपालिका क्षेत्रातील प्रति लाख लोकसंख्येमागे जिल्हा परिषदांचे उत्पन्न (₹ लाख) / Receipt of Zilla Parishads per lakh non-municipal population (₹ lakh)	प्रति आस्थापना रोजगार (आर्थिक गणना, २०१३)/ Employment per establishment (Economic Census, 2013) (P)	प्रति लाख लोकसंख्येमागे आस्थापनांची संख्या (आर्थिक गणना, २०१३)/ Number of establishments per lakh population (Economic Census, 2013) (P)	District
(२०१३-१४)	(२०१२-१३)	(२०१३-१४)	(२०१०-११)	(२०१०-११)	(२०१०-११)	(२०१३)	(२०१३)	(2)
(134)	(135)	(136)	(137)	(138)	(139)	(140)	(141)	
13	7,075	19	0.5	---	---	4	5,634	Mumbai City
18	5,442	10	0.2	3,657	6,822	3	3,854	Mumbai Suburban
60	2,865	14	0.4	7,779	8,007	2	3,527	Thane
135	2,891	13	0.3	8,256	8,234	2	4,453	Ratnagiri
163	3,804	15	0.3	9,797	9,768	2	5,938	Sindhudurg
30	5,847	15	0.4	6,454	7,784	3	4,698	KONKAN DIV.
29	2,240	8	0.8	4,014	6,149	3	3,395	Nashik
26	2,264	5	0.4	4,975	5,005	2	3,497	Dhule
24		4	0.4	227	253	2	2,779	Nandurbar
43	2,215	6	0.4	4,896	4,671	2	3,628	Jalgaon
48	1,904	8	0.5	5,096	5,301	2	5,288	Ahmednager
36	1,969	7	0.6	4,223	4,819	2	3,866	NASHIK DIV.
33	3,992	13	0.7	5,873	6,088	3	5,164	Pune
89	2,172	8	0.9	6,267	6,320	2	12,474	Satara
45	2,996	9	0.8	5,988	6,120	2	9,601	Sangli
35	1,737	7	0.9	5,470	6,037	2	8,519	Solapur
41	3,528	10	1.3	3,157	5,737	2	14,383	Kolhapur
43	3,111	10	0.9	5,353	6,056	2	8,762	PUNE DIV.
36	3,999	11	0.6	5,122	5,903	3	5,825	REST OF MAHA. *
49	2,187	7	0.5	3,075	5,866	2	3,747	Aurangabad
49	824	5	0.4	4,593	4,988	2	4,814	Jalna
37	1,608	6	0.6	5,321	5,310	2	3,215	Parbhani
38		5	0.6	5,016	4,626	2	2,982	Hingoli
51	1,041	5	0.6	6,045	6,691	2	5,256	Beed
62	937	5	0.3	5,347	5,565	2	2,731	Nanded
46	1,192	6	0.8	5,891	5,984	2	7,244	Osmanabad
36	1,247	6	0.8	5,438	5,458	2	4,124	Latur
48	1,250	6	0.5	5,060	5,650	2	4,142	AURANGABAD DIV.
48	1,250	6	0.5	5,060	5,650	2	4,142	MARATHWADA
51	1,378	6	0.4	5,633	5,738	2	3,628	Buldhana
59		8	0.3	6,798	6,888	2	6,136	Akola
60	1,815	6	0.1	5,043	5,164	2	2,689	Washim
59	1,630	8	0.4	5,967	5,267	2	4,659	Amravati
54	870	6	0.2	3,473	3,818	2	2,267	Yavatmal
56	1,256	7	0.3	5,217	5,203	2	3,865	AMRAVATI DIV.
59	1,433	10	0.4	3,872	4,339	2	4,960	Wardha
32	2,575	12	0.4	8,358	8,621	2	5,360	Nagpur
49	2,339	9	0.2	6,476	6,822	2	7,037	Bhandhara
56		6	0.2	6,687	6,912	2	5,239	Gondiya
70	1,214	8	0.1	7,917	8,507	2	4,523	Chandrapur
91	506	6	0.5	4,592	8,534	2	4,292	Gadchiroli
52	1,706	10	0.3	6,620	7,501	2	5,219	NAGPUR DIV.
54	1,491	8	0.3	5,855	6,249	2	4,558	VIDARBHA REGION
42	3,046	10	0.5	5,286	5,931	2	5,287	MAHARASHTRA

* Excluding Marathwada and Vidarbha Region

P अस्थायी/ Provisional

भारतातील राज्यांचे निवडक निर्देशक
Selected Indicators for States in India

भारतातील राज्यांचे निवडक सामाजिक व आर्थिक निर्देशक

अनु./ Sr.No.	भौगोलिक क्षेत्र (लाख चौ.किमी.)/ Geographical area (Lakh sq.km.)	लोकसंख्येची घनता (प्रति चौ.किमी.)/ Density of population (Per sq. km.)	स्त्री-पुरुष प्रमाण/ Sex ratio	अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती यांची एकूण लोकसंख्येची टक्केवारी / Percentage of Scheduled Castes and Scheduled Tribes population to total population	मुख्यतः काम करणाऱ्यांची एकूण लोकसंख्येची टक्केवारी/ Percentage of main workers to total population	कृषिविषयक काम करणाऱ्यांची एकूण काम करणाऱ्यांची टक्केवारी/ Percentage of agricultural workers to total workers	स्त्रियांचे कामामधील सहभागाचे प्रमाण (%) / Work participation rate for females (%)	
(1)	(2)	(२०११) (3)	(२०११) (4)	(२०११) (5)	(२०११) (6)	(२०११) (7)	(२०११) (8)	(२०११) (9)
1	आंध्र प्रदेश	2.8	308	993	23.4	39.1	59.5	36.2
2	तेलंगणा ^	--	--	--	--	--	--	--
3	अरुणाचल प्रदेश	0.8	17	938	68.8	34.6	57.7	35.4
4	आसाम	0.8	398	958	19.6	27.8	49.4	22.5
5	बिहार	0.9	1,106	918	17.2	20.5	73.6	19.1
6	झारखंड	0.8	414	949	38.3	20.7	63.0	29.1
7	दिल्ली	0.0	11,320	868	16.8	31.6	1.3	10.6
8	गोवा	0.0	394	973	12.0	32.6	10.1	21.9
9	गुजरात	2.0	308	919	21.5	33.7	49.6	23.4
10	हरियाणा	0.4	573	879	20.2	27.7	45.0	17.8
11	हिमाचल प्रदेश	0.6	123	972	30.9	30.1	62.9	44.8
12	जम्मू व काश्मीर	2.2	124	889	19.3	21.1	41.5	19.1
13	कर्नाटक	1.9	319	973	24.1	38.3	49.3	31.9
14	केरळ	0.4	860	1,084	10.6	27.9	17.2	18.2
15	मध्यप्रदेश	3.1	236	931	36.7	31.3	69.8	32.6
16	छत्तीसगड	1.4	189	991	43.4	32.3	74.7	39.7
17	महाराष्ट्र	3.1	365	929	21.2	38.9	52.7	31.1
18	मणिपूर	0.2	128	985	44.3	33.3	52.8	39.9
19	मेघालय	0.2	132	989	86.7	31.1	58.5	32.7
20	मिझोराम	0.2	52	976	94.5	37.8	55.8	36.2
21	नागालँड	0.2	119	931	86.5	37.5	61.7	44.7
22	ओडिशा	1.6	270	979	40.0	25.5	61.8	27.2
23	पंजाब	0.5	551	895	31.9	30.5	35.6	13.9
24	राजस्थान	3.4	200	928	31.3	30.7	62.1	35.1
25	सिक्कीम	0.1	86	890	38.4	37.7	46.5	39.6
26	तामीळनाडू	1.3	555	996	21.1	38.7	42.1	31.8
27	त्रिपूरा	0.1	350	960	49.6	29.3	44.2	23.6
28	उत्तर प्रदेश	2.4	829	912	21.3	22.3	59.3	16.8
29	उत्तराखंड	0.5	189	963	21.7	28.5	51.2	26.7
30	पश्चिम बंगाल	0.9	1,028	950	29.3	28.1	44.0	18.1
	भारत *	32.9	382	943	25.3	29.9	54.6	25.5

* केंद्रशासित प्रदेश धरून / Includes Union Territories

^ आंध्र प्रदेशमध्ये समाविष्ट / Included in Andhra Pradesh

Selected Socio-economic Indicators for states in India

साक्षरतेची टक्केवारी / Literacy percentage ††			नागरी लोकसंख्येची एकूण लोकसंख्येशी टक्केवारी / Percentage of urban population to total population	राज्याच्या लोकसंख्येची भारताच्या लोकसंख्येशी टक्केवारी / Percentage of state population to all India population	लोकसंख्येचा दशवार्षिक वृद्धिदर (टक्के)/ Decennial growth rate of population (Per cent)	जन्माच्या वेळचे अपेक्षित आयुर्मान (वर्षे) / Life expectancy at birth (Year)		STATE
पुरुष/ Males	स्त्रिया/ Females	एकूण/ Total	(२०११)	(२०११)	(२००१-११)	पुरुष/ Males	स्त्रिया/ Females	(2)
(१०)	(११)	(१२)	(१३)	(१४)	(१५)	(१६)	(१७)	(१८)
74.9	59.2	67.0	33.4	7.0	11.0	68.4	72.1	Andhra Pradesh
--	--	--	--	--	--	--	--	Telangana ^
72.6	57.7	65.4	22.9	0.1	26.0	N.A.	N.A.	Arunachal Pradesh
77.9	66.3	72.2	14.1	2.6	17.1	65.6	66.8	Assam
71.2	51.5	61.8	11.3	8.6	25.4	69.6	70.2	Bihar
76.8	55.4	66.4	24.1	2.7	22.4	68.5	68.0	Jharkhand
90.9	80.8	86.2	97.5	1.4	21.2	73.0	76.6	Delhi
92.7	84.7	88.7	62.2	0.1	8.2	N.A.	N.A.	Goa
85.8	69.7	78.0	42.6	5.0	19.3	70.7	73.7	Gujarat
84.1	65.9	75.6	34.9	2.1	19.9	69.9	72.5	Haryana
89.5	75.9	82.8	10.0	0.6	12.9	71.6	75.3	Himachal Pradesh
76.8	56.4	67.2	27.4	1.0	23.6	68.0	71.3	Jammu & Kashmir
82.5	68.1	75.4	38.7	5.1	15.6	69.0	73.5	Karnataka
96.1	92.1	94.0	47.7	2.8	4.9	74.2	78.1	Kerala
78.7	59.2	69.3	27.6	6.0	20.4	66.5	67.3	Madhya Pradesh
80.3	60.2	70.3	23.2	2.1	22.6	65.0	68.0	Chhatisgarh
88.4	75.9	82.3	45.2	9.3	16.0	69.9	73.7	Maharashtra
82.3	72.4	79.2	29.2	0.2	24.5	N.A.	N.A.	Manipur
76.0	72.9	74.4	20.1	0.3	28.0	N.A.	N.A.	Meghalaya
93.4	89.3	91.3	52.1	0.1	23.5	N.A.	N.A.	Mizoram
82.8	76.1	79.6	28.9	0.2	(-)0.58	N.A.	N.A.	Nagaland
81.6	64.0	72.9	16.7	3.5	14.1	66.3	69.6	Odisha
80.4	70.7	75.8	37.5	2.3	13.9	70.7	73.8	Punjab
79.2	52.1	66.1	24.9	5.7	21.3	68.6	71.9	Rajasthan
86.6	75.6	81.4	25.2	0.1	12.9	N.A.	N.A.	Sikkim
86.8	73.4	80.1	48.4	6.0	15.6	69.6	73.0	Tamil Nadu
91.5	82.7	87.2	26.2	0.3	14.8	N.A.	N.A.	Tripura
77.3	57.2	67.7	22.3	16.5	20.2	67.5	69.2	Uttar Pradesh
87.4	70.0	78.8	30.2	0.8	18.8	67.5	71.0	Uttarakhand
81.7	70.5	76.3	31.9	7.5	13.8	70.2	73.3	West Bengal
80.9	64.6	73.0	31.1	100.0	17.7	68.8	71.1	INDIA *

N.A. = उपलब्ध नाही/ Not available

†† साक्षरतेची टक्केवारी सात वर्षे व त्यापेक्षा अधिक वयाच्या लोकसंख्येची आहे./ The literacy

* केंद्रशासित प्रदेश धरून/Includes Union Territories rates relate to the population aged seven years and above.

^ आंध्र प्रदेशमध्ये समाविष्ट/Included in Andhra Pradesh

भारतातील राज्यांचे निवडक सामाजिक व आर्थिक निर्देशक

अनु./ Sr. No.	जन्म दर /Birth rate	मृत्यू दर /Death rate	अर्भक मृत्यू दर / Infant mortality rate @	दर हजार लोकसंख्येमागे प्राथमिक व माध्यमिक शाळांमधील पटावरील विद्यार्थींची संख्या/ Enrolment in primary and secondary schools per thousand population	चालू किमती नुसार दरडोई उत्पन्न(₹)/ Per capita income at current prices (₹) (P)	दर शेतकऱ्या- मागे निव्वळ पेरणी क्षेत्र (हेक्टर)/ Net area sown per cultivator (Hectare)	प्रति हेक्टर उत्पादन (किलोग्रॅम) (त्रैवार्षिक सरासरी)/ Yeild per hectare (kg.) (Triennial average)					
							एकूण तुणधान्ये/ Total cereals	एकूण कडधान्ये/ Total pulses	एकूण अन्नधान्ये/ Total food- grains	कापूस (रुई)/ Cotton (lint)	ऊस (टनात) Total Sugar- cane (tonne)	
राज्य	(२०१३)	(२०१३)	(२०१३)	(२०११-१२)	(२०१३-१४)	(२०११-१२)	(२००९-१० to २०११-१२)	(२००९-१० to २०११-१२)	(२००९-१० to २०११-१२)	(२००९-१० to २०११-१२)	(२००९-१० to २०११-१२)	
(1)	(2)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)	(25)	(26)	(27)	(28)
1	आंध्र प्रदेश	17.4	7.3	39	152	88,876	1.7	3,109	684	2,448	432	78
2	तेलंगणा ^	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
3	अरुणाचल प्रदेश	19.3	5.8	32	291	84,869	0.7	1,689	1,083	1,662	--	19
4	आसाम	22.4	7.8	54	164	46,354	0.7	1,763	563	1,710	80	38
5	बिहार	27.6	6.6	42	233	31,229	0.7	1,777	897	1,702	--	49
6	झारखंड	24.6	6.8	37	237	46,131	0.3	1,653	789	1,462	--	69
7	दिल्ली	17.2	4.1	24	186	2,19,979	0.7	4,228	1,853	4,200	--	--
8	गोवा	13.0	6.6	9	133	N.A.	4.2	2,391	992	2,175	--	54
9	गुजरात	20.8	6.5	36	183	N.A.	1.9	2,003	778	1,759	637	72
10	हरियाणा	21.3	6.3	41	167	1,32,089	1.4	3,699	787	3,596	651	72
11	हिमाचल प्रदेश	16.0	6.7	35	189	92,300	0.3	1,695	949	1,665	38	19
12	जम्मू व काश्मीर	17.5	5.3	37	191	58,593	0.6	1,611	516	1,578	--	2
13	कर्नाटक	18.3	7.0	31	173	84,709	1.5	2,066	501	1,563	355	91
14	केरळ	14.7	6.9	12	144	N.A.	3.0	2,563	839	2,522	221	97
15	मध्यप्रदेश	26.3	8.0	54	242	54,030	1.5	1,670	777	1,319	414	40
16	छत्तीसगड	24.4	7.9	46	223	58,297	1.2	1,405	614	1,272	255	3
17	महाराष्ट्र	16.5	6.2	24	170	1,17,091	1.4	1,298	721	1,126	316	85
18	मणिपूर	14.7	4.0	10	227	N.A.	0.6	2,288	779	2,146	--	50
19	मेघालय	23.9	7.6	47	297	58,522	0.6	1,859	875	1,828	135	2
20	मिझोराम	16.1	4.3	35	242	N.A.	0.4	1,202	1,530	1,224	638	7
21	नागालँड	15.4	3.1	18	157	77,529	0.7	1,772	1,062	1,692	76	39
22	ओडिशा	19.6	8.4	51	180	54,241	1.1	1,548	472	1,377	527	64
23	पंजाब	15.7	6.7	26	173	92,638	2.1	4,273	862	4,263	680	64
24	राजस्थान	25.6	6.5	47	212	65,098	1.3	1,469	478	1,176	428	65
25	सिक्कीम	17.1	5.2	22	219	1,76,491	0.7	1,573	927	1,480	--	--
26	तामीळनाडू	15.6	7.3	21	183	1,12,664	1.2	3,223	440	2,677	523	107
27	त्रिपूरा	13.7	4.7	26	203	N.A.	0.9	2,637	706	2,584	253	51
28	उत्तर प्रदेश	27.2	7.7	50	230	37,630	0.9	2,590	858	2,373	170	59
29	उत्तराखंड	18.2	6.1	32	195	1,03,349	0.5	1,923	820	1,855	--	60
30	पश्चिम बंगाल	16.0	6.4	31	187	69,413	1.0	2,648	810	2,589	430	84
	भारत *	21.4	7.0	40	197	74,380	1.2	2,249	673	1,935	465	71

N.A. उपलब्ध नाही / Not available

* केंद्रशासित प्रदेश धरून/ Includes Union Territories

P अस्थायी/ Provisional

@ छोट्या राज्यांचे व केंद्रशासित प्रदेशांचे अर्भक मृत्यूदर त्रैवार्षिक (२०११-१३) वर आधारित/ Infant Mortality Rates for smaller States and U.T.s are based on three year, (2011-13) .

^ आंध्र प्रदेशमध्ये समाविष्ट/ Included in Andhra Pradesh

Selected Socio-economic Indicators for states in India

दर डोई अन्नधान्यांचे उत्पादन (कि.ग्रं.)/ Per capita food- grains production (Kg.)	पिकांखालील प्रति हेक्टर क्षेत्रामागे खतांचा वापर (कि.ग्रं.)/ Consumption of fertilizers per hectare of cropped area (Kg.)	स्थूल सिंचन क्षेत्राची पिकांखालील स्थूल क्षेत्राशी टक्केवारी/ Percentage of gross irrigated area to gross cropped area	वार्षिक उद्योग पाहणी/ Annual Survey of Industries (P)				विजेचा दर डोई घरगुती अंतिम वापर (कि.वॅ.ता.)/ Per capita domestic ultimate consumption of electricity (Kwh)	विजेचा दर डोई औद्योगिक अंतिम वापर (कि.वॅ.ता.)/ Per capita industrial ultimate consumption of electricity (Kwh)	STATE
			कारखान्यांची संख्या Factories (No.)	कामगार (०००) Workers ('000)	प्रति कामगार स्थूल उत्पादन (₹०००) Gross output Per worker (₹ 000)	प्रति कामगार निव्वळ मूल्यवृद्धी (₹०००) Net value added Per worker (₹ 000)	(२०१२-१३)	(२०१२-१३)	
(२०११-१२)	(२०११-१२)	(२०११-१२)	(२०१२-१३)	(२०१२-१३)	(२०१२-१३)	(२०१२-१३)	(२०१२-१३)	(२०१२-१३)	(2)
(29)	(30)	(31)	(32)	(33)	(34)	(35)	(36)	(37)	(2)
215.6	242.9	49.3	15,358	406	5,088	574	186.8	244.7	Andhra Pradesh
--	--	--	13,656	586	2,665	470	--	--	Telangana ^
290.2	2.4	20.1	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	109.3	27.0	Arunachal Pradesh
151.5	66.0	3.9	3,303	141	3,535	443	51.9	43.9	Assam
142.6	180.5	67.4	3,345	101	5,142	130	28.6	16.6	Bihar
131.6	136.6	12.1	2,697	132	8,167	1,508	117.5	338.7	Jharkhand
8.0	15.0	76.5	3,958	79	6,800	961	576.0	154.2	Delhi
72.4	46.5	25.0	597	37	9,821	2,844	451.4	978.5	Goa
149.2	132.4	48.2	22,587	1,042	10,728	1,180	176.0	520.8	Gujarat
699.2	220.1	87.5	6,163	431	6,451	901	212.8	303.3	Haryana
221.1	54.1	19.7	2,654	134	7,151	1,664	234.6	654.8	Himachal Pradesh
134.4	86.2	41.3	955	49	5,016	810	206.6	79.9	Jammu & Kashmir
202.3	193.7	34.3	11,753	666	6,002	804	152.2	258.3	Karnataka
16.5	113.2	20.5	7,129	320	4,042	597	239.9	130.5	Kerala
279.8	84.0	36.5	4,206	224	7,329	963	105.0	115.1	Madhya Pradesh
281.0	105.2	29.1	2,441	138	7,505	1,103	153.7	224.0	Chhatisgarh
110.5	137.9	N.A.	28,949	1,233	8,264	1,416	198.4	331.2	Maharashtra
271.3	21.9	18.8	128	5	670	84	81.8	13.6	Manipur
94.4	14.0	23.6	116	9	3,521	647	151.2	228.0	Meghalaya
67.2	12.2	13.5	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	193.7	3.2	Mizoram
250.2	3.0	19.4	106	3	2,203	330	96.3	6.0	Nagaland
156.5	103.7	28.9	2,854	213	5,285	842	104.1	150.9	Odisha
1,019.0	242.6	98.3	12,427	468	3,653	423	329.7	417.1	Punjab
284.4	55.3	36.3	8,782	340	5,860	867	117.3	141.3	Rajasthan
167.5	0.0	13.7	65	8	7,840	4,531	226.7	237.7	Sikkim
150.0	214.8	59.7	36,869	1,602	3,885	587	261.8	319.4	Tamil Nadu
200.5	50.3	34.9	534	26	528	135	109.7	4.5	Tripura
247.9	165.0	76.7	14,440	636	5,706	666	96.2	71.3	Uttar Pradesh
184.7	147.0	49.0	2,911	267	6,221	1,358	177.0	480.3	Uttarakhand
177.6	172.9	58.1	8,607	537	4,629	443	121.9	180.5	West Bengal
215.8	142.3	46.9	2,22,120	10,050	6,013	856	150.9	205.8	INDIA *

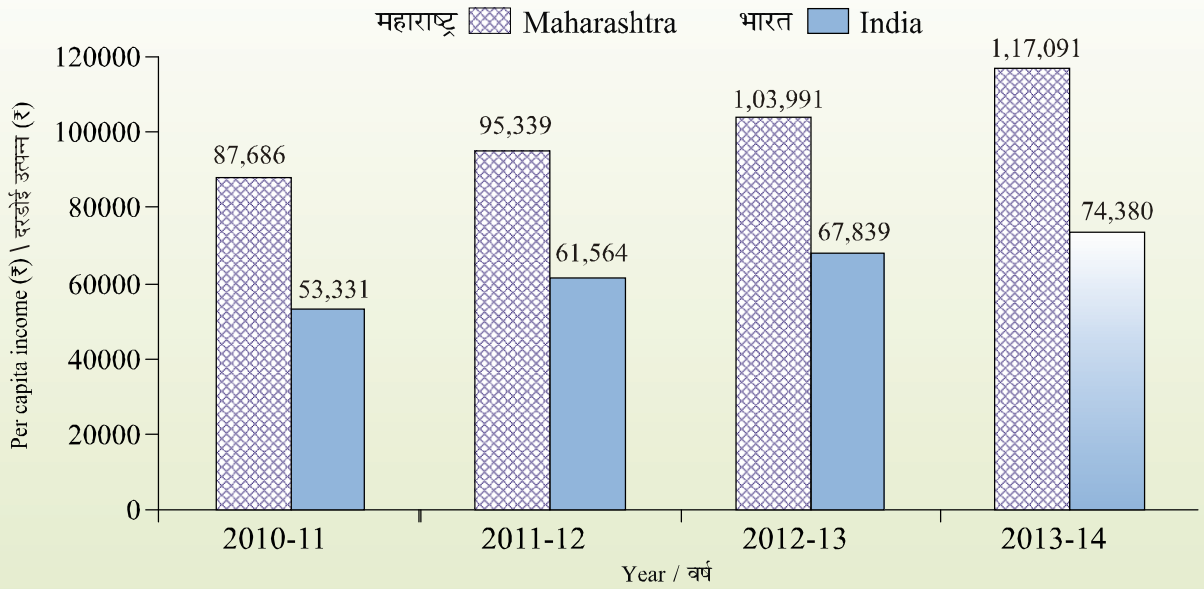
N.A. उपलब्ध नाही / Not available

P अस्थायी/ Provisional

* केंद्रशासित प्रदेश धरून / Central Statistical Organisation

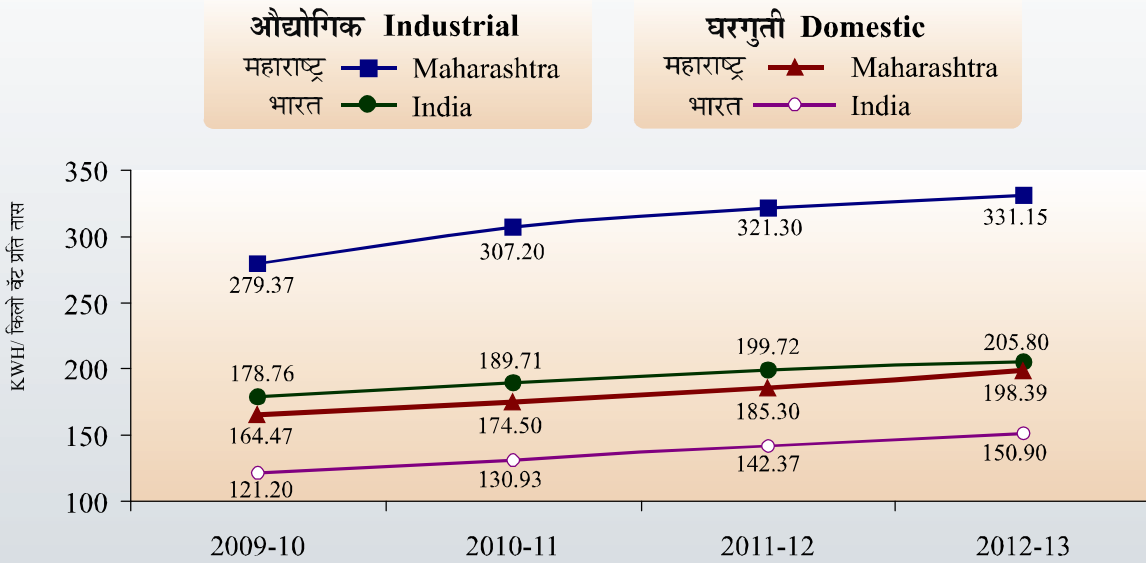
^ वार्षिक उद्योग पाहणी वगळता आंध्र प्रदेशमध्ये समाविष्ट/Excluding Annual survey of industry includes in Andhra Pradesh

Per capita income at current prices चालू किंमतीनुसार दरडोई उत्पन्न

Source : CSO, New Delhi & DES, Maharashtra
आधार: केंद्रीय सांख्यिकी संघटना, नवी दिल्ली आणि अ.व.सां.संचालनालय, महाराष्ट्र

Annual per capita ultimate consumption of electricity वार्षिक दरडोई वीजेचा अंतिम वापर

Source : CEA, New Delhi, Tata, Best, Reliance & MAHADISCOM
आधार: केंद्रीय उर्जा प्रधिकरण, नवी दिल्ली आणि टाटा, बेस्ट, रिलायन्स, महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्यादित

भारतातील राज्यांचे निवडक सामाजिक व आर्थिक निर्देशक /Selected Socio-economic Indicators for states in India

अनु./ Sr. No.	राज्य	दर लाख लोकसंख्येमागे मोटार वाहनांची संख्या/ No. of moter vehicles per lakh population (P)	प्रति १०० चौ. किमी. क्षेत्रामागे रस्त्यांची एकूण लांबी (किमी.)/ Total Road length per 100 sq. km. of area (Km.) (P)	दर लाख लोकसंख्येमागे रास्तभाव/ शिधावाटप दुकानांची संख्या/ No. of fair price/ ration shops per lakh population	अनुसूचित वाणिज्यिक बँका / Scheduled Commercial Banks			STATE
					दर लाख लोकसंख्येमागे बँक कार्यालयांची संख्या/ No. of banking offices per lakh population @ \$	दरडोई ठेवी (₹) / Per capita deposits (₹) @	दरडोई पतपुरवठा (₹)/ Per capita credit (₹) @	
		(३१.०३.२०१३)	(३१.०३.२०१३)	(३०.०६.२०१४)	(३१.३.२०१४)	(३१.३.२०१४)	(३१.३.२०१४)	
(1)	(2)	(38)	(39)	(40)	(41)	(42)	(43)	(2)
1	आंध्र प्रदेश	14,689 [#]	95	52	11.0	50,955	56,268	Andhra Pradesh
2	तेलंगणा ^	--	--	--	--	--	--	Telangana ^
3	अरुणाचल प्रदेश	10,933 [#]	34	122	9.4	59,852	13,889	Arunachal Pradesh
4	आसाम	6,018	367	117	5.9	26,842	10,006	Assam
5	बिहार	2,990 [#]	209	44	5.3	18,897	6,055	Bihar
6	झारखंड	10,167	46	44	7.7	37,302	11,439	Jharkhand
7	दिल्ली	46,367	NA	12	15.2	4,14,015	4,20,765	Delhi
8	गोवा	64,311	310	26	31.4	2,37,525	67,914	Goa
9	गुजरात	26,095	84	28	10.5	67,922	50,330	Gujarat
10	हरियाणा	26,034	96	34	14.2	72,470	55,298	Haryana
11	हिमाचल प्रदेश	12,761	96	66	19.3	75,151	26,344	Himachal Pradesh
12	जम्मू व काश्मीर	8,141	20	48	12.1	54,954	21,903	Jammu & Kashmir
13	कर्नाटक	19,746	159	33	13.5	88,086	62,568	Karnataka
14	केरळ	23,523	555	41	15.9	78,830	53,390	Kerala
15	मध्यप्रदेश	12,062	72	27	7.1	30,007	18,006	Madhya Pradesh
16	छत्तीसगड	13,455	66	43	7.9	35,387	20,820	Chhatisgarh
17	महाराष्ट्र	19,122	192	43	9.1	1,75,147	1,54,718	Maharashtra
18	मणिपूर	10,365	93	100	5.2	20,267	6,728	Manipur
19	मेघालय	7,415	55	160	10.1	54,304	14,655	Meghalaya
20	मिझोराम	11,028	54	120	12.3	44,014	16,173	Mizoram
21	नागालँड	15,719	231	72	6.0	28,381	8,720	Nagaland
22	ओडिशा	10,044	178	70	9.2	39,694	17,523	Odisha
23	पंजाब	22,575 [#]	194	62	18.5	80,698	63,424	Punjab
24	राजस्थान	14,693	77	33	8.0	28,407	24,813	Rajasthan
25	सिक्कीम	7,097 [#]	93	223	17.5	82,334	21,558	Sikkim
26	तामीळनाडू	26,657	184	49	12.6	74,387	88,561	Tamil Nadu
27	त्रिपूरा	5,559 [#]	291	47	9.1	36,300	11,692	Tripura
28	उत्तर प्रदेश	8,532	24	34	6.7	28,451	12,560	Uttar Pradesh
29	उत्तराखंड	14,475	57	86	16.3	73,948	26,132	Uttarakhand
30	पश्चिम बंगाल	4,921	355	22	7.3	52,589	32,187	West Bengal
	भारत *	14,332	133	42	9.3	64,802	50,564	INDIA *

P अस्थायी / Provisional

* केंद्रशासित प्रदेश धरून / Includes Union Territories

^ आंध्र प्रदेशमध्ये समाविष्ट/ Included in Andhra Pradesh

@ १ मार्च, २०१४ रोजीची प्रक्षेपित लोकसंख्या / Projected population as on 1st March, 2014 # वर्ष 2012/ Data pertains to year 2012

\$ आकडे संक्षिप्तता दिल्याने बेरजा जुळतीलच असे नाही./ Figures may not add up to totals

Contributors to the Publication

Smt. A. D. Deo, Director

Smt. S. R. Mehta, Additional Director

Shri C. B. Aurangabadkar, Joint Director

Shri P. H. Bhagoorkar, Chief Research Officer

Shri K. A. Gurav, Research Officer

Smt. U. U. Nimkar, Research Assistant

Shri E. M. Bhagwat, Head Draftsman

Shri M.S. Dudhmal, Draftsman